

23 AUGUST
1944-1964

Proletari din toate țările, uniți-vă!
FLACĂRA
Anul XIII nr. 34 (482) — 22 august 1964

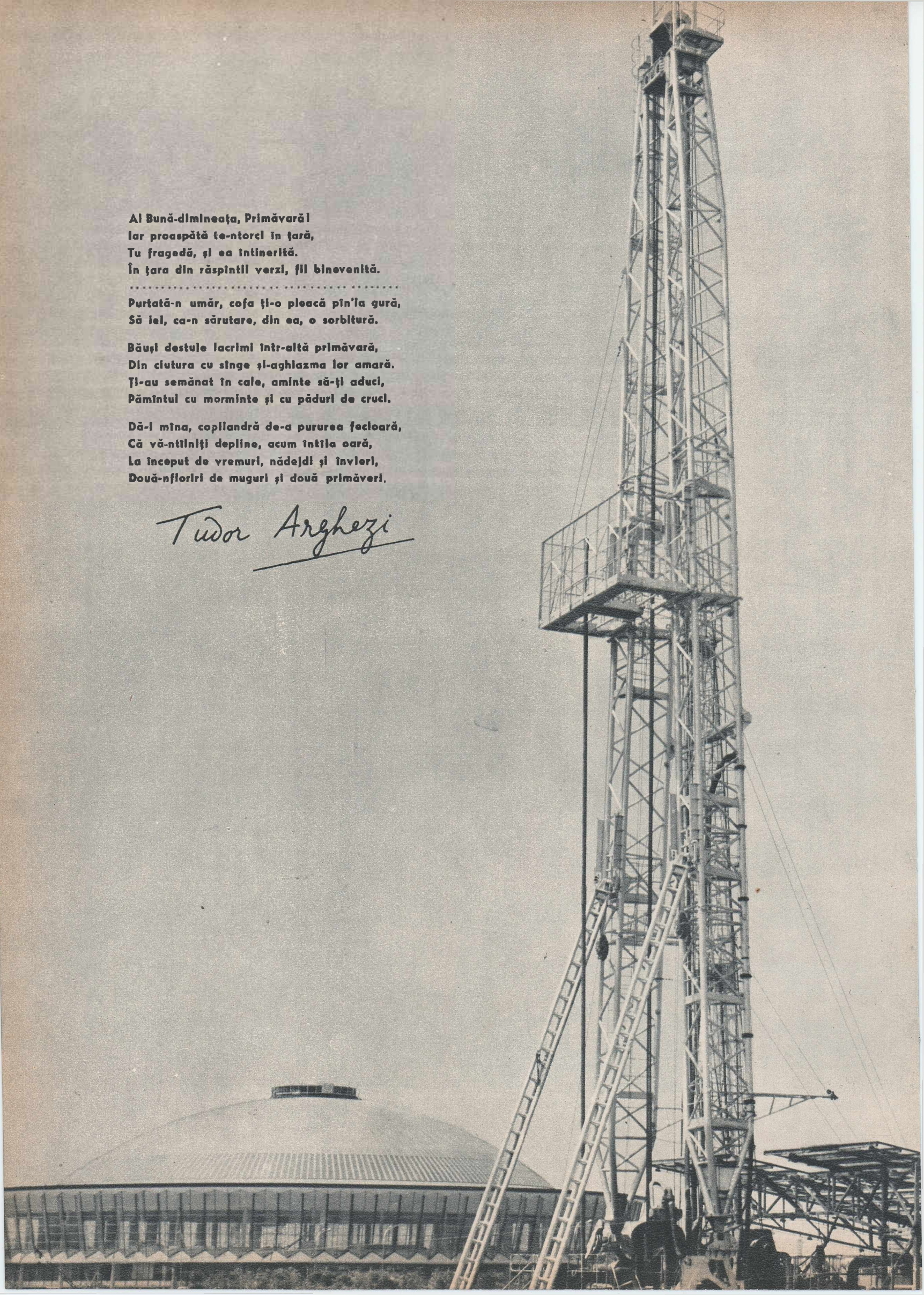
Al Bună-dimineața, Primăvară!
Iar proaspătă te-ntorci în țară,
Tu fragedă, și ea întinerită.
În țara din răspintii verzi, fii binevenită.

.....
Purtată-n umăr, cofa și-o pleacă pîn'la gură,
Să iei, ca-n sărutare, din ea, o sorbitură.

Băuși destule lacrimi într-altă primăvară,
Din ciutura cu sînge și-aghiazma lor amară.
Ți-au semănat în cale, aminte să-ți aduci,
Pămîntul cu mormînte și cu pădurile de cruci.

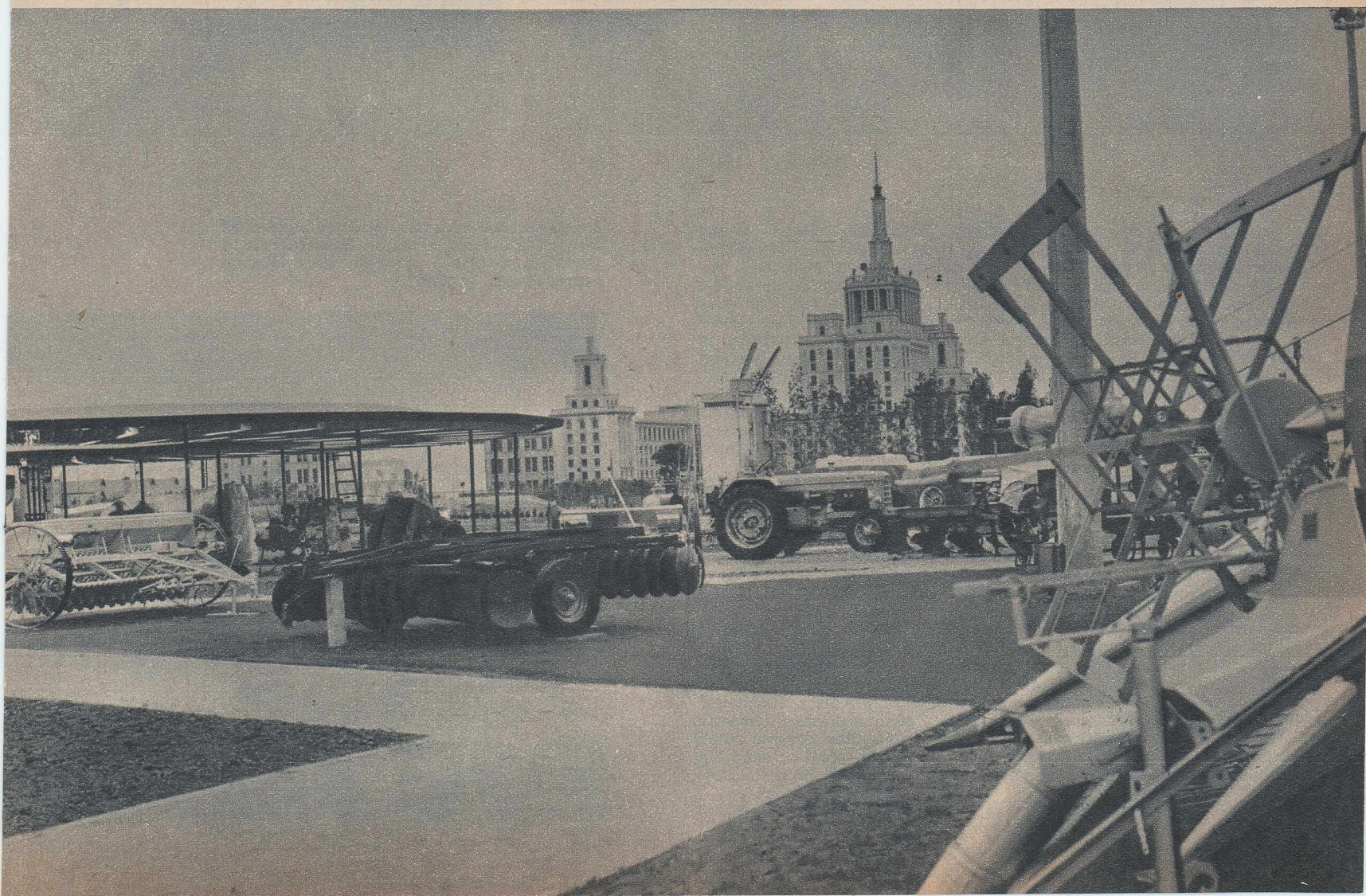
Dă-i mîna, copilăndră de-a pururea fecloară,
Că vă-ntîlniți depline, acum înțila oară,
La început de vremuri, nădejdi și învieri,
Două-nfloriri de muguri și două primăveri.

Tudor Arghezi

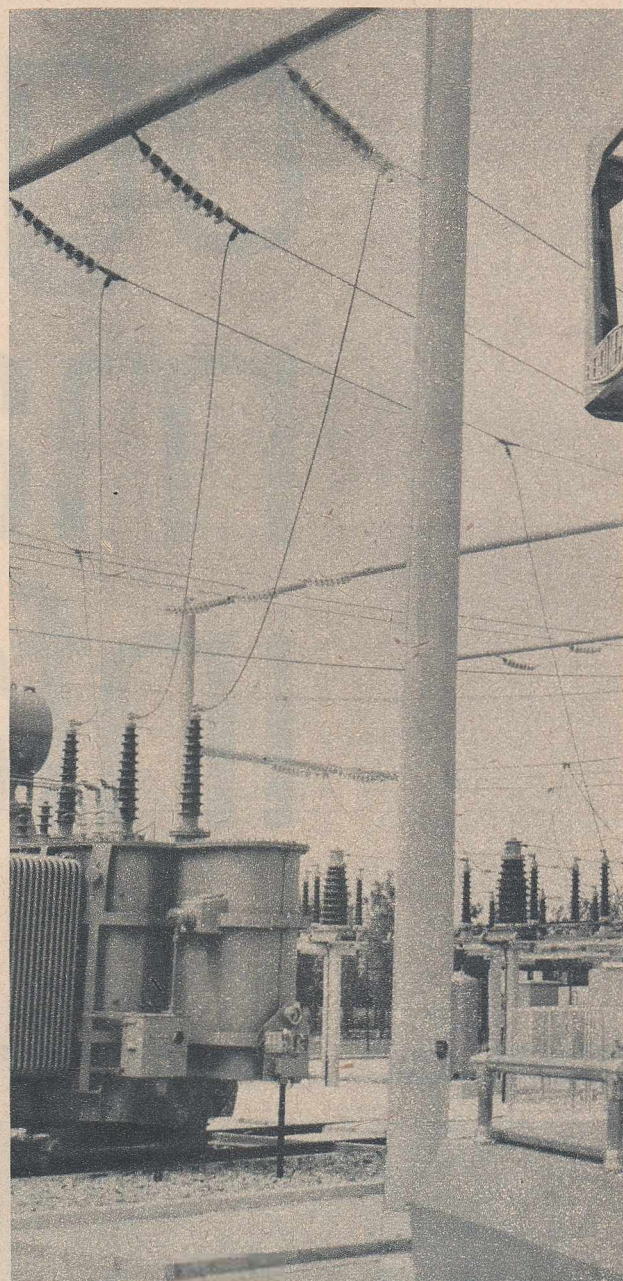
oglinda marilor înfăptuiri

Cîteva din exponatele care ilustrează dezvoltarea industriei rominești constructoare de mașini agricole.

Pavilionul central al expoziției reține în mod deosebit atenția vizitatorilor. El prezintă o largă gamă de exponate ale industriei și agriculturii noastre socialiste.

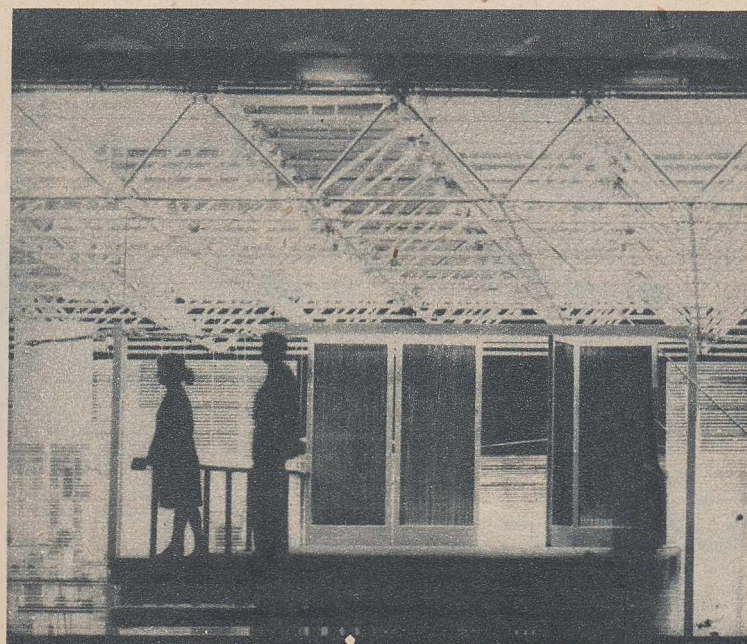
În paginile de față, prezentăm cititorilor noștri câteva imagini din Expoziția realizărilor economiei naționale a Republicii Populare Române. Așteptată cu viu și legitim interes, expoziția reprezintă o sinteză a principalelor realizări ale economiei naționale în cele două decenii care s-au scurs de la eliberarea patriei noastre.

Grupată în perimetrul pavilionului din vecinătatea Casei Științei și a pavilionului de pe malul lacului Herăstrău, expoziția, în ansamblul ei, se întinde pe o suprafață de peste o sută de hectare. Pe lângă cele două mari pavilioane, au mai fost amenajate și alte câteva pavilioane mai mici precum și ample platforme exterioare. Expoziția este sectorizată pe ramuri astfel încât vizitatorilor să li se înfățișeze cât mai pregnant atât înălțuirea firească a ramurilor economice, cât și — mai ales — dezvoltarea armonioasă a tuturor acestora.

Pe cele patru nivele ale imensei rotonde de metal și sticlă a pavilionului central, în afara părții de sinteză a întregii expoziții, sînt grupate exponatele diferitelor ramuri ale industriei și agriculturii. În cel de-al doilea pavilion, cel al construcțiilor, sînt prezentate pe lang realizări din domeniul sistematizării urbane și rurale, al construcțiilor industriale și social-culturale.

În sectoarele exterioare ale expoziției sînt amplasate numeroase utilaje și exponate de mari proporții. Astfel, vizitatorii vor putea vedea, printre altele, instalația de foraj 3 DH-200 care a obținut medalia de aur la Tîrgul internațional de la Leipzig 1963, locomotiva diesel electrică și diesel hidraulică, utilaje destinate producerii și transportului energiei electrice, pompe de mare capacitate, utilaje de construcții, utilaje agricole, machetele celor mai moderne nave construite pe șantierele noastre navale, o secțiune în mărime naturală a unui sector dintr-o mină carboniferă, un pavilion al produselor din mase plastice etc. Un pavilion special prezintă realizările obținute în domeniul social-

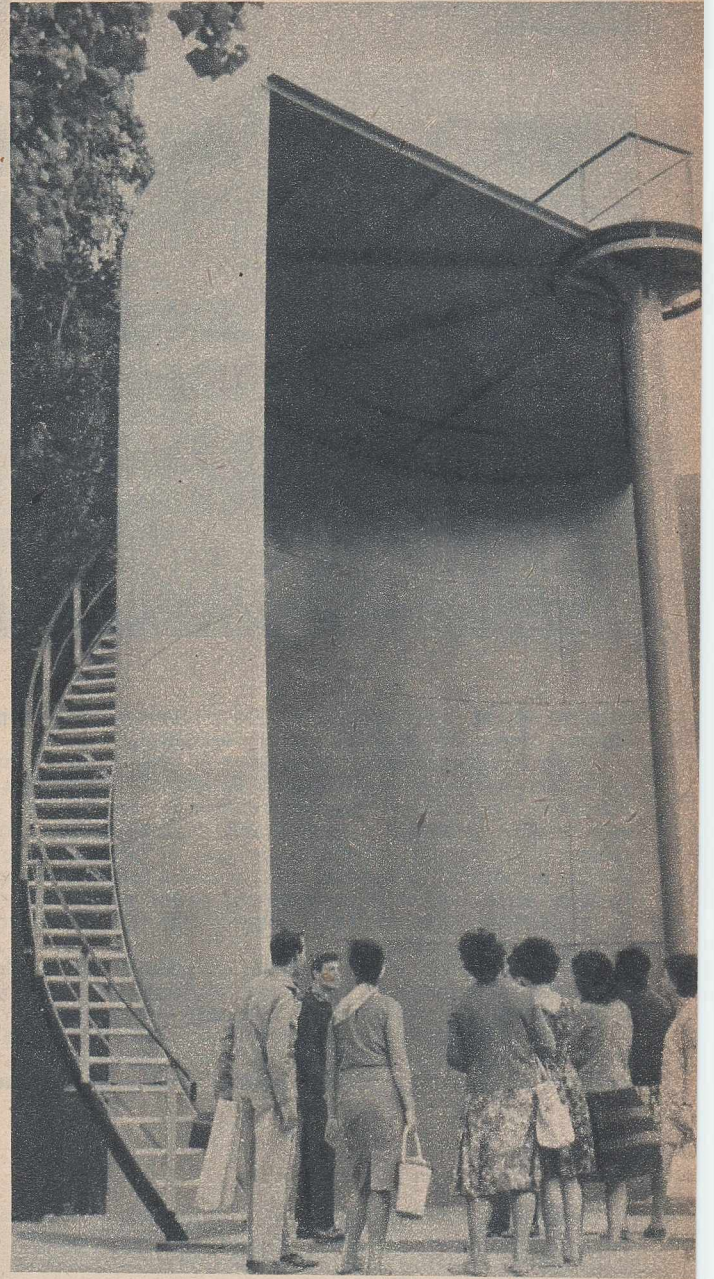
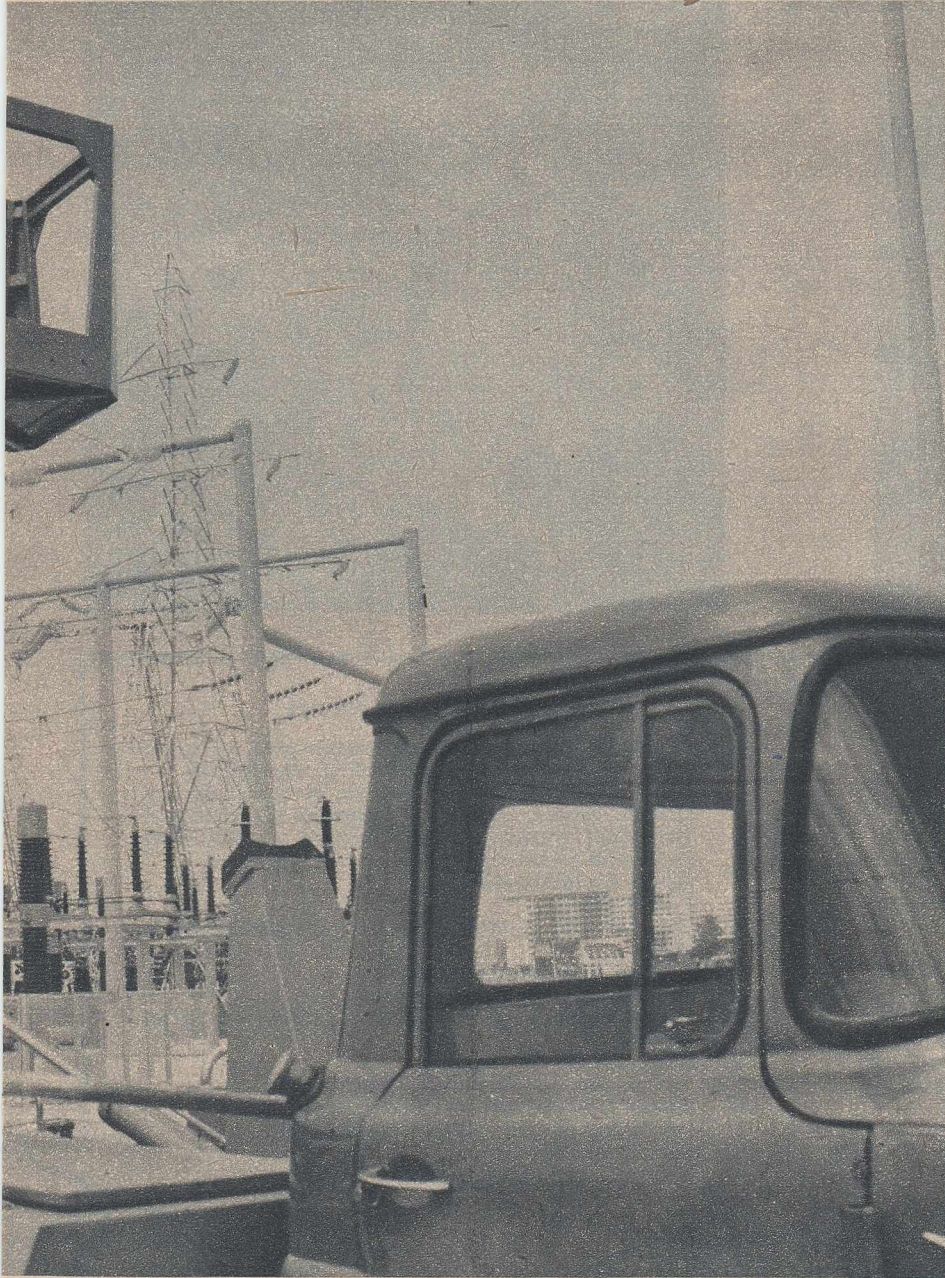
În pavilionul maselor plastice vizitatorii au prilejul de a cunoaște importante și variatele realizări obținute de industria petrochimică națională.

(Continuare în pag. 6)

Printre exponatele industriei energiei electrice se numără și o stație de transformare destinată transportului curentului electric sub înaltă tensiune.

Una din numeroasele lucrări originale românești din domeniul construcțiilor industriale este și acest rezervor prezentat în secțiune.

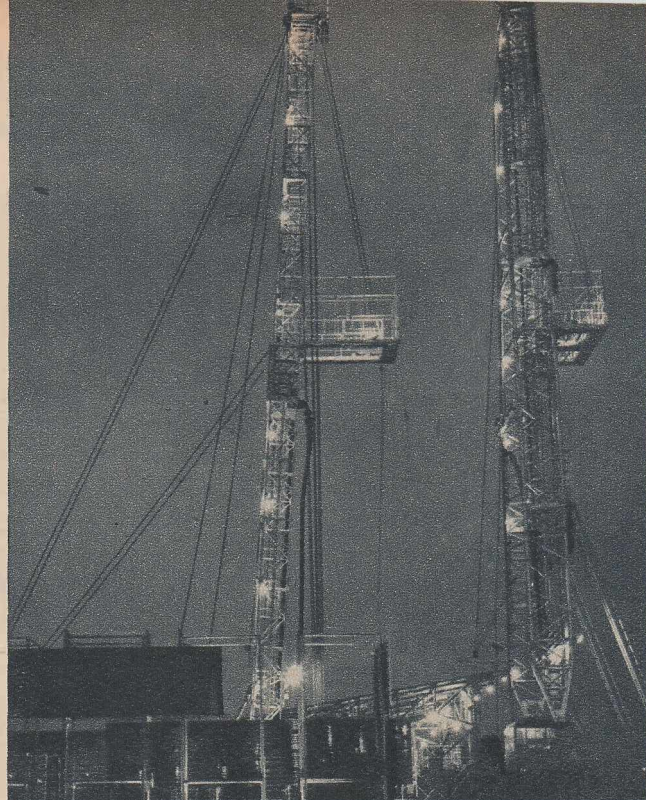
Numeroase machete ilustrează importantele lucrări de construcții și sistematizare, inițiate în anii noștri.

Astfel de interioare confortabile, dotate cu mobilier și obiecte de uz casnic de cel mai modern tip, pot fi văzute în pavilionul de construcții, arhitectură și sistematizare.

Un adevărat șantier, situat în perimetrul expoziției, prezintă publicului vizitator cele mai moderne instalații realizate de constructorii noștri de utilaj petrolier.

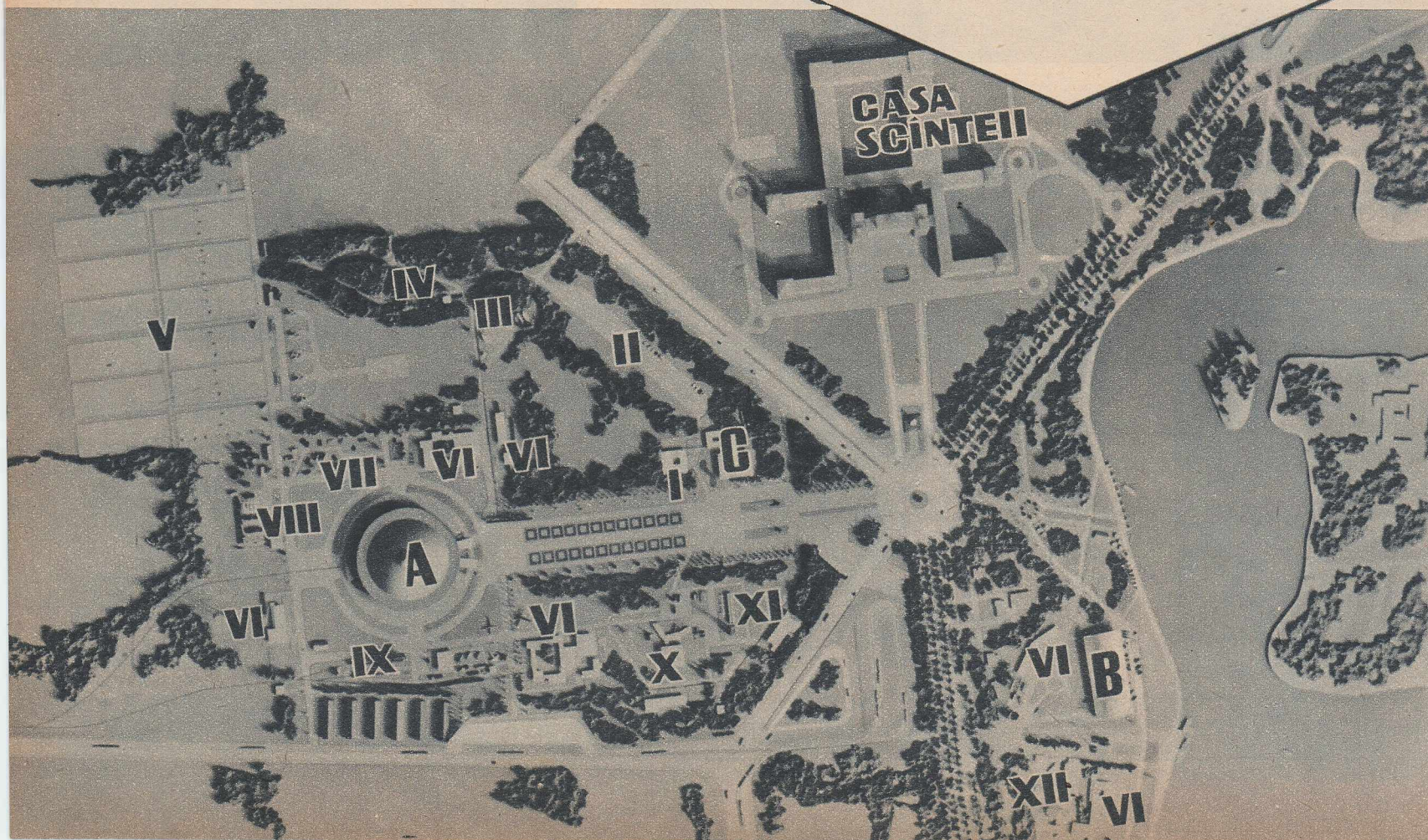
cultural și al artei populare. De asemenea, mai sînt prezentate cîmpuri demonstrative de culturi agrosilvice.

Prin complexitatea și varietatea ei, expoziția prezintă o imagine vie a noii înfățișări a Romîniei. Ilustrînd îndeplinirea și depășirea planurilor economice, gradul actual de tehnicitate al industriei, mecanizarea înaintată a agriculturii, realizările din domeniul social-cultural, al creșterii nivelului de trai al populației, expoziția constituie nu numai o oglindă a succeselor poporului nostru în construcția socialistă, ci și un excelent prilej pentru un rodnic schimb de experiență între oamenii muncii din diferite sectoare ale economiei noastre naționale.

Deschisă timp de trei luni, Expoziția realizărilor economiei naționale a Republicii Populare Romîne dă posibilitate unui mare număr de vizitatori să cunoască, în ansamblul lor, bogatele și variatele realizări ale economiei naționale îndeplinite în răstimpul ultimelor două decenii, dovezi grăitoare ale hărniciei, priceperii și geniului creator al poporului nostru, condus și îndrumat de partid.

LEGENDA MACHETEI

- A Pavilionul central (industria metalurgică, constructoare de mașini, electrotehnică și electronică, chimică, petrolieră, mine și energie electrică, de construcții, ușoară, alimentară, forestieră și agricultură).
- B Pavilionul construcțiilor, sistematizare și arhitectură.
- C Pavilionul social-cultural și al artei populare.
- I Biroul de informații.
- II Parcaj auto.
- III Cinematograf și estradă pentru manifestări culturale.
- IV Culturi demonstrative silvice.
- V Culturi demonstrative agricole.
- VI Complexe comerciale cu produse industriale și alimentare.
- VI Sector de mașini agricole.
- VIII Sector mine și energie electrică.
- IX Sector transporturi și telecomunicații.
- X Pavilionul de produse din mase plastice.
- XI Șantier petrolier.
- XII Elemente și procedee pentru construcție.

ACUM 20 DE ANI

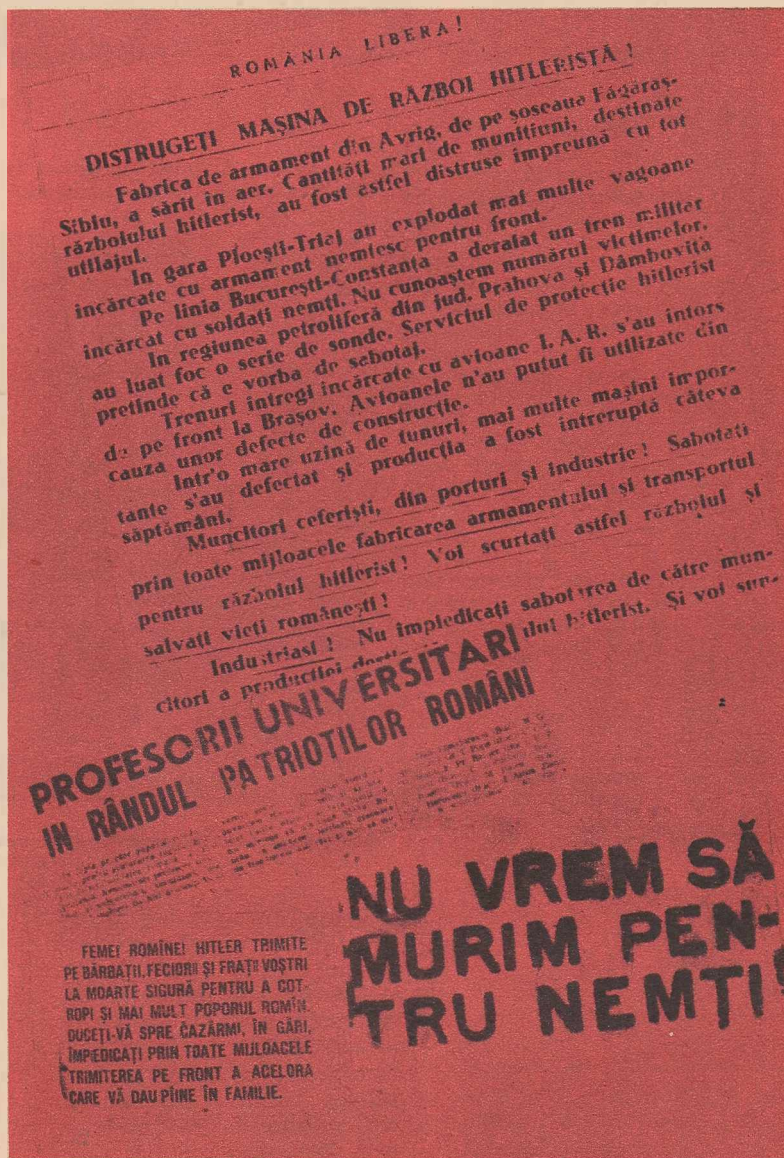
Astăzi totul ni se pare firesc, normal. Apariția unui nou obiectiv industrial pe harta țării, un lot de tractoare gata să brăzdeze ogoarele înfrățite, deschiderea unui nou complex cultural-științific, darea în folosință a unor noi blocuri de locuințe, spitale sau case de odihnă au devenit un fapt obișnuit. A trăi astăzi mai bine ca ieri și mâine mai bine ca astăzi este o certitudine a zilelor noastre. Dar n-a fost întotdeauna așa. Cei cu timpurile argintate își amintesc și de alte timpuri care au apus pentru totdeauna.

VREMURI GRELE DE CRUNTĂ URGIE

Politica de trădare a intereselor naționale, de cedare pas cu pas în fața expansiunii economice și politicii hitleriste, promovată de cele mai reacționare cercuri ale claselor dominante a dus țara la grea cumpănă. A fost instaurată dictatura militară-fascistă. Ca lăcustele au invadat țara trupele hitleriste. Sînt vii în memorie acele timpuri de cruntă urgie. Muncitorii și țărani erau crunt exploatați, împilați, jefuiți. Suferințele lor erau înzecite de ororile criminalului război antisovietic, în care poporul român a fost împins contrar voinței și intereselor sale vitale. Aproape nu a rămas cămin în care războiul de jaf și cotropire să nu fi adus jalea și doliul. Acele vremuri de grele încercări au marcat una din cele mai triste perioade din istoria noastră, cînd țara a fost împinsă în pragul catastrofei.

ÎN FRUNTEA FORTELOR PATRIOTICE

Iubitor de libertate, poporul român nu s-a împăcat niciodată cu aservirea țării imperialiștilor germani și nici

Crunt exploatare, jefuite și terorizate, masele populare, în sinul cărora clocotea ura de moarte împotriva fascismului, se ridicau la luptă tot mai hotărîtă. Mobilizați și organizați de comuniști, oamenii muncii, prin greve, acțiuni de sabotaj, neprezentarea la incorporare etc. loveau puternic în mașina de război fascistă. Documente cu file îngălbenite de scurgerea celor două decenii au consemnat lupta eroică a maselor împotriva dictaturii militare-fasciste și a hitleriștilor.

n-a cedat în fața lor. Puter-nicele resentimente împotriva militarismului german, izvorite din suferințele îndurate sub ocupația germană în timpul primului război mondial au fost amplificate de intrarea trupelor hitleriste în țară, de jefuirea bogățiilor țării, sporind și mai mult aversiunea și ostilitatea maselor față de hitleriști și de regimul fascist.

An de an a crescut valul nemulțumirilor, făcînd să clocotească tot mai mult ura în rîndurile maselor largi populare. O dată cu creșterea stării de spirit antihitleriste a maselor a luat avînt mișcarea de rezistență a poporului român. Prin proteste, greve, demonstrații, acte de sabotaj, masele de oameni ai muncii loveau neconținut și cu forță crescîndă în mașina de război fascistă. În avangarda luptei de eliberare națională a pășit de la început încercatul partid al comuniștilor. Nici schingiuirile, nici anii grei de temniță, nici gloanțele plutoanelor de execuție, nici acțiunile nefaste ale clicii trădătoare strecurate în conducerea partidului n-au putut stăvilii lupta comuniștilor. Nici o clipă nu s-a clătinat dragostea lor de patrie, convingerea lor în triumful deplin al marelui front al popoarelor asupra ciumei fasciste.

Însuflețiți de dreptatea cauzei pentru care luptau, comuniștii n-au încetat nici o clipă activitatea în rîndul maselor populare și ale armatei. Cu prețul vieții, ei redactau și difuzau manifeste, apeluri, ziare ilegale. Slove pline de mînie și revoltă dă-tătoare de încredere și forță cuprinsе în paginile ziarelor ilegale ca: „România liberă”, „Presa liberă”, „Buletinul”, „Chemarea”, duceau cuvîntul

CETAȚENI PATRIOȚI

Lupta cu arma în mână împotriva cotropitorilor nemți a început. Din această clipă, fiecare român e un soldat al României libere.

Cetățenii ai Capitalei! Muncitorii, funcționarii, intelectuali, patrioți!

Pentru respingerea și exterminarea cotropitorilor sunt necesare toate forțele și toate resursele noastre. Urmați fără șovăire ordinele și dispozițiile **comandamentului formațiunilor de luptă patriotice**, înrolați-vă în detașamentele patriotice. Prezentați-vă la locurile indicate de comunicatele noastre cu arme sau fără arme.

Capitala țării, inima mișcării de eliberare națională, trebuie ținută cu orice preț!

Puneți-vă brațele, mijloacele și tot sufletul pentru exterminarea dușmanilor noștri de moarte!

Cetățenii Patrioți!

De lupta noastră depinde soarta țării! Numai acțiunea organizată, sub ordinele și dispozițiile noastre pot, să asigure rezistența și victoria cu cele mai mici pierderi.

Ajutați armata noastră română, dați tot sprijinul iubiților și eroicilor noștri Ofițeri și Soldați!

Locuitorii din suburții, Țărani din jurul Capitalei

Asigurați legături largi cu țărânimea!

Formați detașamente țărănești pentru apărarea Capitalei!

Aprovizionați Capitala cu produse alimentare de tot felul,

impiedecați cu arma în mână aprovizionarea dușmanului hitlerist!

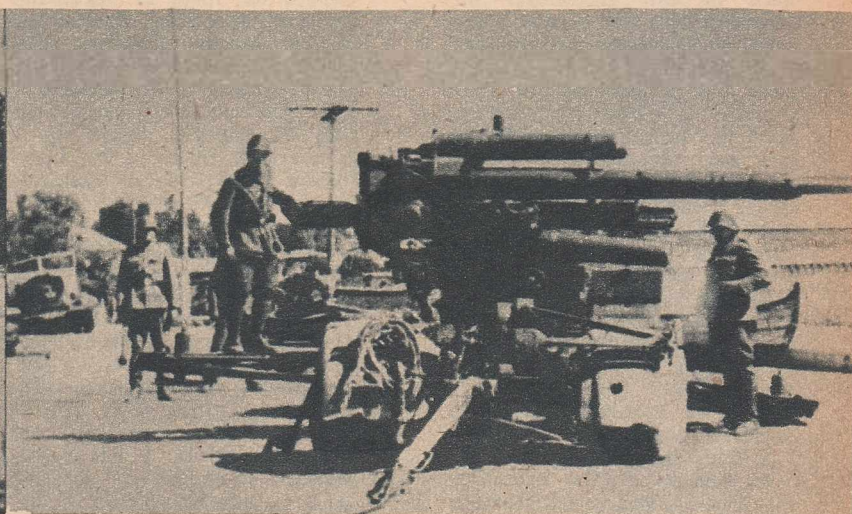
Nici o bucată de pâine, niciun pahar cu apă asasinilor noștri!

La luptă hotărâtă, cu arma în mână!

Moarte cotropitorilor germani!

Extrase dintr-un manifest al Comandamentului formațiunilor de luptă patriotice care chema pe oamenii muncii să-și înzecească forțele pentru zdrobirea hitleriştilor din Capitală și împrejurimi.

Ofițeri hitlerişti luați prizonieri de unitățile romine și de formațiunile de luptă patriotice în localul hotelului „Athenée Palace”; coloana de prizonieri trece prin fața Ateneului în drum spre lagăr.

Primul tun care a deschis foc în zorii zilei de 24 august împotriva unei coloane hitleriste care încerca să atace Capitala dinspre nord (stînga)

...și unul din tunurile hitleriste distruse de artileria română pe podul Herăstrău (sus).

poporului român, comuniștii au văzut clar că singura cale de a salva țara din situația catastrofală la care fusese alusă de cercurile guvernante ale claselor exploatare era lupta hotărâtă pentru doborîrea dictaturii militare-fasciste, pentru eliberarea patriei de sub jugul fascist.

UN VAST PLAN DE ACȚIUNE...

...Prima jumătate a anului 1943. În țară și pe front creștea mecontenit starea de spirit antihitleristă a poporului. Se adîncea tot mai mult pră-

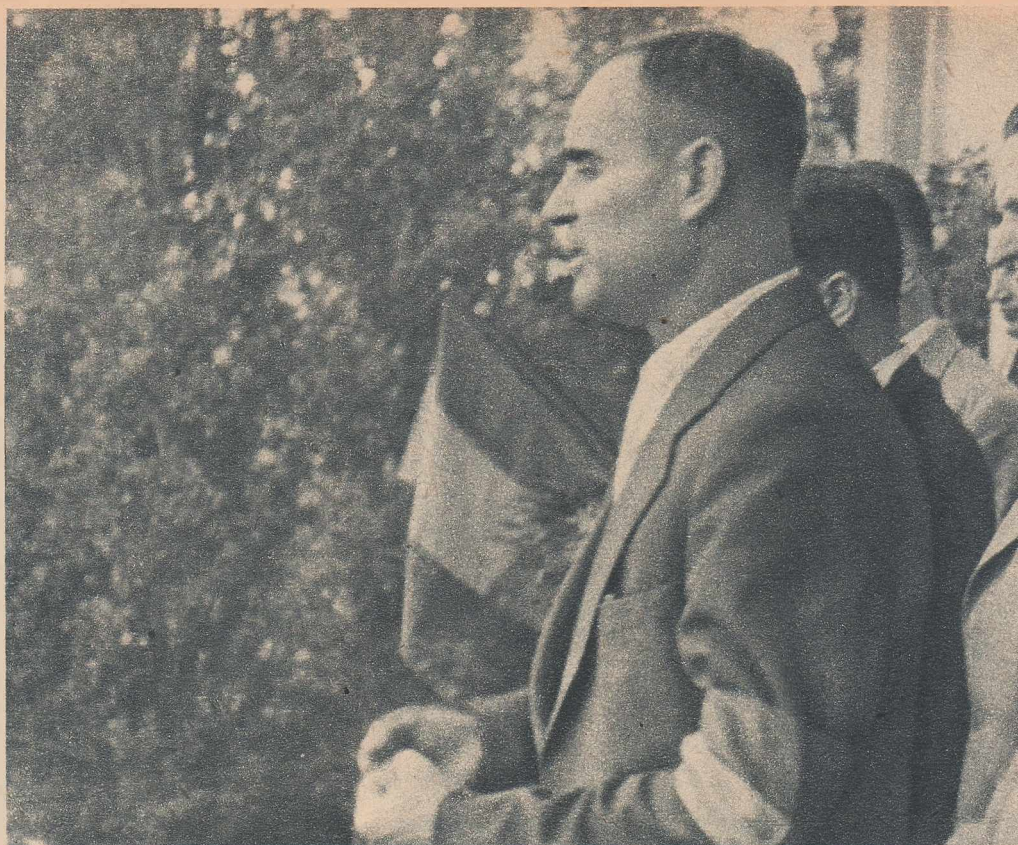
pastia dintre masele populare și dictatura militară-fascistă. Valul nemulțumirilor populare slăbea și măcina pozițiile subrezite ale regimului fascist. Tot mai numeroase erau actele de sabotaj, grevele, protestele. În aparatul de stat au început să apară fenomene de profundă dezorganizare. Regimul fascist din România intra se într-o criză politică și militară care se adîncea tot mai mult. La aceasta contribuia întreaga evoluție a evenimentelor internaționale ca urmare a victoriilor Uniunii Sovietice, forța fundamentală a

coalitiei antihitleriste. Eroismul poporului sovietic stîrnea admirația întregii lumi, strălucitele sale victorii împotriva cotropitorilor hitlerişti îmbărbătau forțele antifasciste de pretutindeni, le insuflau avînt în luptă și încredere în triumful cauzei eliberării popoarelor. Situația internă și externă a României în 1943 dovedea că se copseseră condițiile care să permită organizarea unei acțiuni energice în vederea doborîrii dictaturii militare-fasciste și întoarcerea armelor împotriva Germaniei hitleriste.

Hotărîtoare pentru desfășurarea cu succes a acestei acțiuni era coalizarea tuturor forțelor interesate, dintr-un motiv sau altul, în ieșirea României din războiul hitlerist, coordonarea acțiunilor acestora pe baza unui plan unic, realist, științific fundamentat. Această operă patriotică a fost realizată de clasa muncitoare, de comuniștii devotați cauzei partidului, de cadrele lui leniniste.

Pe baza analizei multilaterale a situației interne și internaționale pe plan politic și militar, cadrele de bază ale partidului din închisori, din la-

ACUM 20 DE ANI

Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej vorbind la mitingul din fața sediului central al P.C.R. în ziua de 30 august 1944.

găre și din ilegalitate au conceput, sub conducerea tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej încă în vara anului 1943 planul general de răsturnare a dictaturii militare fasciste, de scoatere a României din războiul hitlerist și de întoarcere imediată a armelor împotriva hitlerismului. Partidul a pornit de la concepția profund științifică potrivit căreia, în acele împrejurări istorice, numai o acțiune energetică de masă, care să ridice la luptă majoritatea zdrobitoare a poporului român era singura cale reală și eficace de dobândire a dictaturii militare-fasciste, de eliberare a patriei de sub jugul fascist.

În lumina acestei orientări au fost elaborate și traduse în viață, sub conducerea partidului, un șir de măsuri cu caracter politic și militar.

PENTRU ÎNFĂPTUIREA POLITICII DE COALIZARE A TUTUROR FORTELOR ANTIHITLERISTE

Hotărâtoare pentru realizarea unui larg front de luptă în vederea pregătirii și înlăturării insurecției armate a fost întărirea unității de voință și acțiune a partidului comunist, a capacității lui de luptă. Elaborată din timp și pregătită pas cu pas, înlăturarea la 4 aprilie 1944 a elementelor trădătoare și capitulante în cap cu Foriș a redat partidului forța necesară pentru organizarea asaltului hotărât. Cu rîndurile strînse, cu unitatea de voință și acțiune înlăturată, P.C.R. a pășit hotărât la realizarea unității de acțiune a clasei muncitoare. La 1 Mai 1944 s-a făcut Frontul Unic Muncitoresc care a constituit coloana vertebrală a largii

coaliții de forțe și organizații politice ce se pronunțau pentru ieșirea României din războiul hitlerist și alăturarea ei la coaliția antihitleristă. Este meritul istoric al P.C.R. față de poporul român de a fi polarizat în jurul lui toate forțele patriotice, antifasciste, și — orientîndu-se just în vălmășagul intereselor contradictorii din rîndurile diferitelor pături ale claselor dominante, folosind contradicțiile existente dintre acestea — de a fi realizat o largă coaliție a tuturor forțelor antihitleriste. Credincios programului său, punînd pe prim plan interesele naționale, superioare ale poporului român, P.C.R. a considerat contactul cu palatul regal ca util și necesar în vederea folosirii tuturor posibilităților de ascoate țara din războiul hitlerist. De asemenea liderii partidelor național-tărănesc și național-liberal, din teama de a nu rămîne în afara evenimentelor și în izolare totală, au acceptat în cele din urmă formarea împreună cu P.C.R. și P.S.D. a Blocului național-democrat

PREGĂTIREA MILITARĂ A INSURECȚIEI

Esențiale pentru succesul insurecției armate au fost activitatea desfășurată de partid pentru organizarea și pregătirea forțelor luptătoare, elaborarea planului detaliat al acțiunii militare. Pe această linie o importanță covârșitoare a avut-o crearea unor forțe armate proprii ale clasei muncitoare — formațiunile de luptă patriotice. Sub îndrumarea directă a conducerii partidului s-a creat un comandament central care a

desfășurat o activitate rodnică în vederea organizării, pregătirii formațiunilor de luptă patriotice în București, pe Valea Prahovei, în Oltenia, Banat, Țara Bîrsei ș. a. În Capitală, ele erau constituite la Atelierele C.F.R.-Grivița, „Malaxa”, „Lemaître”, S.T.B., Uzinele Grozăvești și în alte întreprinderi. O atenție sporită s-a acordat activității în armată în vederea atragerii ei de partea forțelor insurecționale. Prin presa ilegală, prin manifeste și apeluri dar mai ales în munca de la om la om, comuniștii au dus cuvîntul partidului în masele largi de militari. În unele unități au fost formate grupe antifasciste. Partidul a reușit să oștîge pentru cauza insurecției un număr de generații și ofițeri patrioți care au participat activ la pregătirea acțiunii militare.

În noaptea de 13 spre 14 iunie 1944 a fost constituit un comitet militar care, sub direcția conducerii a partidului comunist avea sarcina să se ocupe de pregătirea armatei în vederea insurecției. A fost întocmit un plan de operații detaliat în vederea acțiunii din Capitală în care se prevedeau obiectivele hitleriste și ale aparatului de stat fascist, misiunile, forțele participante și modul de acțiune pentru lichidarea acestor obiective. Documente ale vremii cu filele îngălbenite de scurgerea celor 20 de ani, tablele, situații statistice, ordine de luptă și schițe cu planuri de atac pentru fiecare obiectiv hitlerist sînt tot atîtea mărturii ale activității desfășurate de partid pentru pregătirea acțiunii militare din Capitală.

Un plan de acțiune a fost elaborat și pentru Valea Pra-

hovei. De asemenea s-au luat măsuri în scopul de a interzice pătrunderea de forțe inamice din partea de nord a Transilvaniei și de peste frontierele de vest și sud ale țării.

În noaptea de 12 spre 13 august 1944, a fost organizată evadarea din lagăr a tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej. Ea a fost urmată ulterior de evadarea tovarășilor Gheorghe Apostol, Alexandru Drăghici și a altor activiști de răspundere a partidului.

Astfel către mijlocul lunii august a fost înlăturat ansamblul de măsuri preconizate de conducerea partidului în vederea organizării insurecției armate. În țară valul nemulțumirilor și a revoltei maselor atinsese punctul culminant. Clica antonesciană era izolată.

ASALTUL HOTĂRÎTOR

23 August 1944. Clipa mult așteptată a sosit. În conformitate cu planul insurecțional elaborat din vreme de partid, căpeteniile fasciste au fost arestate la palat apoi o formațiune de luptă patriotică le-a transportat într-o casă conspirativă a partidului din cartierul Vatra Luminoasă a cărei pază era asigurată de comuniști.

Formațiunile de luptă patriotice și unitățile militare au ocupat instituțiile guvernamentale române, au blocat și încercuit obiectivele hitleriste. În Capitală începuseră acțiunile energice împotriva ocupanților hitleristi. În seara zilei de 23 August, la ora 22 comunicatul transmis la radiorostirea doborîrea dictaturii militare-fasciste, ieșirea țării

în războiul antisovietic și a-
 ținutarea ei la coaliția anti-
 itleristă. Această veste a
 răbătut întreaga țară cu iu-
 ala fulgerului. Muncitorii,
 ărării, intelectuali, toți fiii
 omîniei obidite au primit-o
 u mare bucurie, cu entu-
 lasm și mîndrie patriotică.

Ferm hotărît să lupte pen-
 u victoria definitivă a in-
 urecției, pentru eliberarea
 atriei de sub jugul fascist,
 oporul român s-a ridicat la
 rme încă în noaptea de 23
 re 24 august lovind cu sete
 i dușmanul cotoptor. Capi-
 ala, leagănul insurecției ar-
 ate, era în clocot. În miez
 le noapte au răsunat primele
 afale. Hitleriștii care circui-
 au prin oraș au fost atacați
 i dezarmați. În diferite
 uncte ale orașului aveau loc
 rimele ciocniri. Acțiuni ase-
 nătoare începuseră și în
 lte părți ale țării. În noap-
 ea de 23 spre 24 august la
 loiești a început izgonirea
 ărșilor hitleriste din între-
 rinderile petroliere, paza lor
 iind preluată de muncitori
 armați și ostași. În partea
 e nord a Moldovei, un deta-
 ament de grăniceri de țaria
 mei lbrigăzi, format din
 egimentul 3 grăniceri și un
 aalion din regimentul 6 gră-
 iceri a pornit imediat lupta
 mpotriva hitleriștilor, făcînd
 n cursul nopții de 23 spre 24
 ugust 350 de prizonieri.

Acțiunea începută în seara
 zilei de 23 August împotriva
 cotoptitorilor a căpătat înce-
 pînd din dimineața zilei de
 24 august un aspect general,
 trecîndu-se la atacuri de
 mare amploare asupra tru-
 pelor germano-fasciste.

Exprimînd hotărîrea de
 luptă a poporului, întreaga ar-
 mată romînă a întors armele
 împotriva ocupanților hitle-
 riști. În ciuda unor condiții
 deosebit de grele, a măsurilor
 luate de comandamentele ger-
 mane, s-a desfășurat cu succes
 procesul complex al desprin-
 derii unităților romîne de
 cele hitleriste, al regrupării
 și intrării lor în dispozitivul de
 luptă împotriva cotoptitorilor
 fasciști.

Cînd zorii zilei de 24 au-
 gust mijeau la orizont, unită-
 țile militare și formațiunile
 patriotice au trecut la asal-
 tul obiectivelor hitleriste din
 Capitală, lichidînd rînd pe
 rînd rezistențele hitleriste. În
 jurul orei 4 dimineața a
 început atacul împotriva se-
 diului Misiunii germane pen-
 tru armata aerului din Splaiul
 Independenței (azi sediul Sfa-
 tului popular al regiunii
 București). Repetat de mai
 multe ori el a fost încununat
 de succes către orele 11. Tru-
 pele romîne sprijinite de for-
 mațiunile patriotice au desfăș-
 urat acțiuni energice pentru

lichidarea rezistențelor germa-
 ne de la hotelurile „Ambasa-
 dor“, „Grand“ și din alte
 puncte ale orașului, au asal-
 tat și cucerit, după lupte
 sîngeroase, sediul Misiunii
 hitleriste pentru armata de
 uscat, aflat în localul Școlii su-
 perioare de război. Prin lupte
 grele forțele patriotice puter-
 nic sprijinite de masele popu-
 lare au eliberat în trei zile
 Capitala țării, zădărnîcînd
 toate încercările hitleriștilor
 de a înăbuși în sînge insu-
 recția armată, lupta de elibe-
 rare a poporului român de sub
 jugul fascist.

Cu forțe sporite, unitățile
 militare și formațiunile pa-
 triotice au continuat lupta pen-
 tru completa nimicire a gru-
 părîi de forțe hitleriste aflate
 în zona Băneasa, Otopeni, Pi-
 pera. Însuflețiți de chemările
 avîntate ale partidului comu-
 nist, ostașii, luptătorii din for-
 mațiunile patriotice, sprijiniți
 intens de masele populare au
 asaltat rezistențele inamice de
 pe aeroportul și din pădurea
 Băneasa, din Otopeni și aero-
 portul Pipera. Înfrînt de for-
 țele insurecționale, trufașul
 general hitlerist Gerstenberg
 a încercat să scape cu fuga
 retrăgîndu-se spre nord. La
 scurt timp însă coloana lui a
 fost interceptată și dezarmată
 de trupe romîne la sud de
 Ploiești.

Puternica ridicare la arme
 a poporului român a cuprins
 și alte regiuni ale țării. Lupte
 înverșunate s-au desfășurat
 pe Valea Prahovei, în Dobro-
 gea, Oltenia, Banat și în alte
 părți ale țării. Lupta eroică
 a maselor populare și unită-
 ților militare desfășurată în
 zilele insurecției armate a
 avut drept rezultat eliberarea
 întregii părți centrale, de sud-
 est și sud-vest a Romîniei.

În acest timp armata sovie-
 tică continuînd ofensiva înce-
 pută la 20 august pe frontul
 Iași-Chișinău zdrobea și lichi-
 da grosul forțelor germane-
 fasciste din grupul de armate
 „Ucraina de sud“, încercuite
 către sfîrșitul zilei de 24 au-
 gust pe frontul din Moldova,
 urmărea trupele hitleriste
 care se retrăgeau în dezor-
 dine. Pretutindeni, în orașele
 și satele patriei ca și în Ca-
 pitală — unde trupele sovie-
 tice au ajuns în ziua de 30
 august — populația a făcut
 acestora o caldă și entuziastă
 primire.

Înlăturînd dictatura milita-
 ră-fascistă, poporul român
 a devenit un participant activ
 cu toate resursele sale umane
 și economice la războiul anti-
 hitlerist. Luptînd vitejește
 alături de armata sovietică în
 războiul pentru izgonirea de
 pe teritoriul patriei a trupelor

fasciste și apoi dincolo de
 granițele țării, pe teritoriul
 Ungariei și Cehoslovaciei, pînă
 la zdrobirea definitivă a Ger-
 maniei hitleriste, armata rom-
 îină și-a adus contribu-
 ția sa la obținerea victoriei
 de către coaliția antihi-
 tleristă în cel de-al doilea
 război mondial. Poporul nos-
 tru păstrează vie amintirea
 acestor eroice fapte de arme,
 cinstește pe luptătorii care
 și-au dat viața pentru eli-
 berarea patriei noastre.

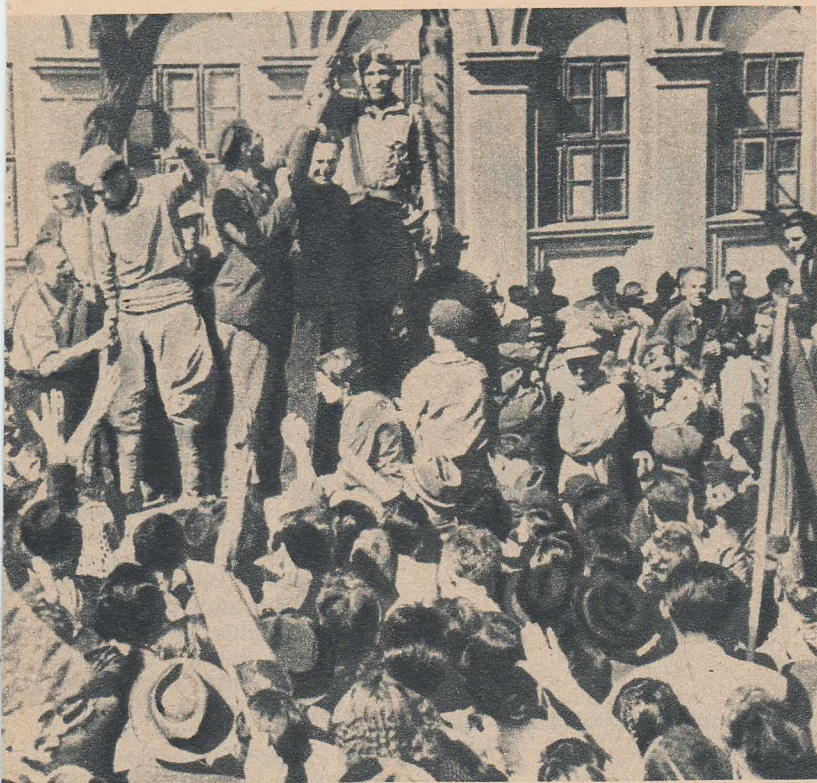
Insurecția armată organi-
 zată și condusă de P.C.R. a
 înscris o pagină glorioasă în
 istoria poporului român pen-
 tru democrație, independență
 națională și progres social.
 Moment de cotitură radicală
 în destinele poporului român,
 insurecția armată a sfărîmat
 odiosul regim fascist, a dat
 o puternică lovitură claselor
 exploatoare, marcînd înce-
 putul revoluției populare.
 Călite în focul luptelor in-
 surecționale, masele populare
 organizate și conduse de
 P.C.R. au pășit tot mai hotăr-
 rite în arena politică a țării,
 determinînd întregul curs
 al evenimentelor.

Eveniment de însemnătate
 istorică, insurecția armată a
 avut un profund ecou inter-
 național. Posturile de radio
 și ziarele din țările coaliției
 antihitleriste, din țările neutre
 au relevat însemnătatea
 pe care o avea ieșirea
 Romîniei din războiul hitlerist
 și alăturarea ei la coaliția
 antifascistă. Piatră de hotar
 în istoria Romîniei, insurec-
 ția armată a deschis o epocă
 de profunde transformări re-
 voluționare care au schim-
 bat din temelii de-a lungul
 a două decenii întreaga în-
 fățișare a patriei noastre.

Descătușat de orice exploa-
 tare și asuprire, stăpîn pe
 soarta sa, poporul român își
 făurește o viață tot mai fe-
 ricită, ridicînd patria spre
 culmile minunate ale socia-
 lismului și comunismului.

Sub conducerea încercatu-
 lui său partid, poporul ro-
 mîn înfăptuiește astăzi ma-
 rile idealuri spre care au
 aspirat cele mai înaintate
 minți ale înaintașilor noștri.
 Întîmpinînd marea sărbă-
 toare a celei de-a XX-a ani-
 versări a eliberării patriei cu
 un bogat bilanț al realizărilor
 de însemnătate istorică în
 construirea vieții noi, socia-
 liste, poporul nostru își ma-
 nifestă hotărîrea fermă de a
 munci cu și mai multă abne-
 gație pentru înfăptuirea
 sarcinilor trasate de partid
 care deschid în fața patriei
 noi orizonturi și mai lumi-
 noase.

Locotenent colonel
 Aurel PETRI

Aspect de la primirea făcută
 eroicelor trupe sovietice de către
 populația Capitalei în ziua de
 30 august 1944.

În paginile pline de farmec din „Descriptio Moldaviae”, Dimitrie Cantemir vorbește cu pasiune despre rodnicia podgoriilor care întrec cu mult „toate celelalte bunătăți ale țării” și despre ținutul Bacăului unde „fișnește dintr-un izvor cleopyssa sau bitumen amestecat cu apă, cu care țărani noștri ung roțile carălor” și căruia „locuitorii îi zic păcură și zic că, dacă i se scoate apa, poate fi întrebuințată la lucruri de casă cu mult mai bine decât aceia care se face din copaci”. Tot în acele pagini scrie Cantemir despre „pădurile foarte multe” cu care se mândrește Moldova, deoarece copacii sînt roditori, și „de corăbieri mai ales se caută stejarul moldovenesc căci zic ei că, din toate celelalte lemne, acesta este cel mai bun pentru corăbii și cel mai rezistent la putrezire”; despre gropile de sare unde se găsește „sare foarte curată și străvezie ca un cristal sau ca un porfir” și despre faptul că „munții noștri nu sînt lipsiți nici chiar de acel dar obișnuit al munților, de minerale”.

Reciteam aceste rînduri, scrise cu peste două veacuri în urmă, toamna trecută cînd străbăteam podgoriile cele noi ale Moldovei și apoi șiragul modernelor cetăți ale petrolului și chimiei care, în ținutul Bacăului, se întind acum din părțile Borzeștilor pînă la Piatra Neamț; le reciteam în timp ce urmăream construcțiile cascadei de hidrocentrale de pe Bistrița sau priveam de pe dealul Sucevei combinatele de prelucrare a lemnului și de celuloză și hîrtie care se întind pe vale.

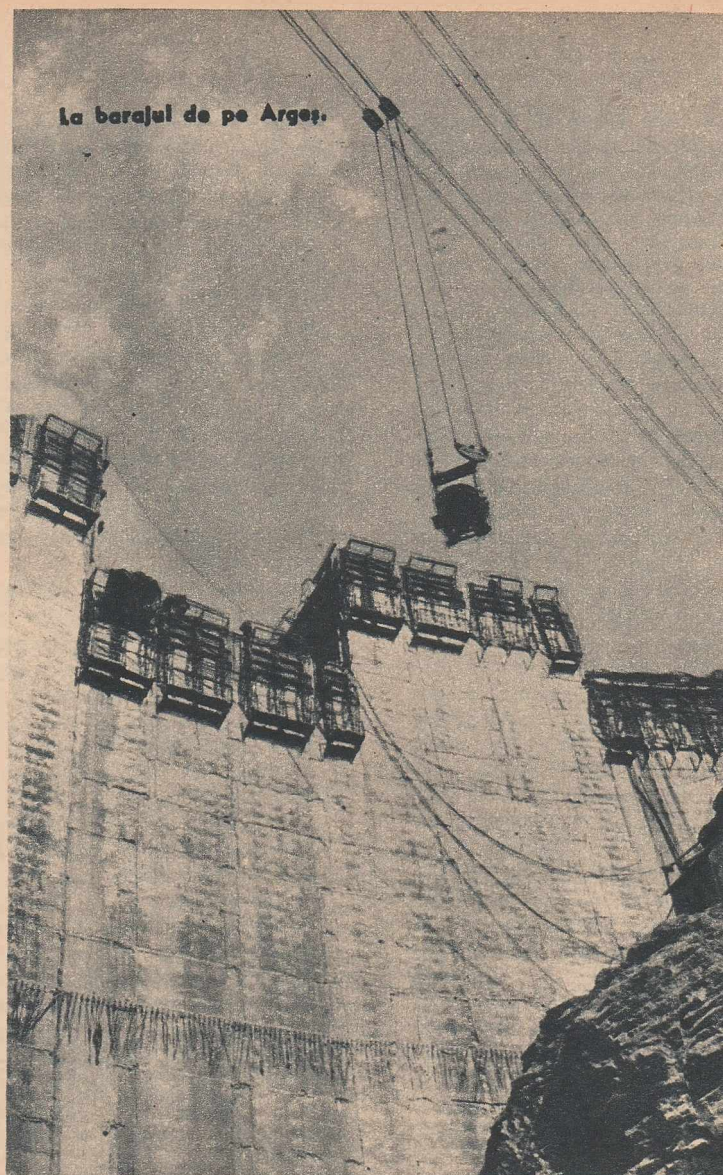
Dar în aceste zile, premergătoare marii sărbători, nu mă aflu în Moldova, ci în altă parte a țării, pe drumurile Argeșului.

Și totuși...

Viile plantate în terase pe dealurile Argeșului se întreție tot mai des cu dantăria sondelor. „Pe Argeș în sus” se ridică, asemenea unei construcții de basm, hidrocentrala „16 Februarie”, iar la Slatina o grandioasă țesătură de metal vestește combinatul care va da țării aluminiu. La Pitești și Rîmnicu-Vilcea luminoasele combinate pentru industrializarea lemnului par niște laboratoare, iar la Gavora combinatul chimic lucrează din plin, prelucrînd sarea din apropiere.

Pe șosea trec coloane zvelte de autocamioane ieșite de pe porțile fabricii din Brașov; pe cîmp duduie tractoarele fabricate tot la poalele Timpei; pe calea ferată, șir nesfîrșit de vagoane produse la Arad sînt mîinate fără zgomot de locomotivele diesel-electrice meșteșugite în uzinele de la Reșița și Craiova.

În preajma marii sărbători, peisajul acesta obișnuit îmi apare mai festiv decît orice filfîire de stîndarde. În fiecare detaliu al lui este o oră și o zi din munca, din frezmatul și din lupta celor douăzeci de ani. Sînt sigur, de

La barajul de pe Argeș.

ORIZONT '64

de Costin MURGESCU
membru corespondent
al Academiei R.P. Romîne

aceea, că mîndria pe care o resimt în fața lui este și mai întemeiată, și mai cuprinzătoare decît aceea pe care o încerca bătrînul Cantemir cînd descria bogățiile Moldovei acum două veacuri...

În bucuria care mă încearcă, un gînd se duce totuși spre trecut.

Se duce spre transilvăneanul Carol Mihailic stabilit la

Iași, unde constata la 1851 cu tristețe că lipsa unei „fabrici de fier” este „cea mai de căpetenie pricină” a rămîinerii în urmă a industriei și agriculturii Moldovei, deoarece „Temeiul, și cum am zis muma tuturor industriilor manufactuitoare pămîntene... sînt fabricile de fier în țară”.

Se duce gîndul spre Dionisie Pop Marțian care, întemeietor

al statisticii romînești, cerceta la 1862 „cauza principală a neputințelor noastre economice și sociale”, spre a conchide că „În ziua de astăzi... existența unui popor sterp în industrie este precară”.

Se duce spre Mihail Kogălniceanu și spre impetuoasa lui luare de poziție: „Astăzi, popoarele fără industrie sînt peritoare de foame, sînt sleite de acelea care o posedă și le face să plătească scump ceea ce ele nu pot să producă”.

Se duce spre B. P. Hașdeu care se lupta din răsputeri să convingă că industria „este pentru România o chestiune de viață și de moarte” și spre P. S. Aurelian, care s-a străduit o jumătate de veac să-și convingă contemporanii că „Singurul fundament puternic al independenței politice a unei țări este emanciparea sa economică”, în primul rînd prin formarea unei industrii naționale.

Se duce spre Al. D. Xenopol care demonstra nu numai necesitatea industrializării pentru progresul forțelor de producție și mărirea potențialului economic al țării, dar și faptul că „Dezvoltarea industriei în țara noastră ar da un avînt și altor ramuri de ocupație care zac în cea mai mare lîncezeală și care sînt iarăși esențiale civilizației: știința, arta și literatura”.

Se duce spre geologii care chiar acum trei-patru decenii nu aveau mijloacele necesare spre a studia bogățiile minerale despre care vorbea încă Dimitrie Cantemir și spre inginerii ale căror proiecte zăceau, neluate în seamă, în sertare, așa cum a stat o jumătate de veac proiectul prof. D. Leonida de construire a unei hidrocentrale la Stejaru.

Se duce spre generații întregi ale acestui popor pe care capitalismul le-a împiedicat să-și realizeze năzuințele.

Și mă întorc, din nou, spre peisajul actual al țării mele. Spre șantiere și fabrici, spre gospodăriile agricole de stat sau colective, spre școli și institute de cercetare științifică, spre orașele și cartierele pe care le proiectează arhitecții și le ridică constructorii, spre taberele pionierești și spre vitrinele magazinelor.

Sîntem în preajma marii sărbători. A marii sărbători a celor douăzeci de ani care au început să curgă din zilele insurecției armate și în cursul cărora energiile înlătuite ale unui întreg popor s-au descătușat în iureșul creației revoluționare, în cursul cărora un întreg popor a început să-și înfăptuiască năzuințele acumulate vulcanic de-a lungul vremii.

De aceea, ultimul gînd al acestei însemnări se îndreaptă spre forța uriașă care, în august 1944, a deschis zăgăzurile revoluției și îi conduce pas cu pas desfășurarea: Partidul comunistilor romîni.

ROMÂNIA LA EA ACASĂ ȘI PESTE HOTARE

Conștiința libertății

„Privind România de azi cu un ochi critic, m'ar marcat bucuria de a trăi a poporului român, conștiința libertății care înobilează pe fiecare om, conștiința că munca sa este folositoare pentru el însuși și pentru poporul său. Se vede și se simte că cetățeanul român de azi știe să prețuiască această libertate”.

Raffaele TERRANOVA
deputat italian

Frumusețea unei vieți bogate și variate

„Trăiască 23 August», «Trăiască Republica Populară Română». Am citit aceste cuvinte pe panouri și mi-am dat seama că poporul este într-adevăr fericit. Pe străzi în restaurante, în fabrici și în unități agricole, în școli și în biblioteci, la circ și la parcuri, ca și cu prilejul întâlnirilor mele cu scriitori, ziariști, pictori, actori etc., am constatat că panourile erau oglinda fidelă a vieții poporului român. De aceea am avut o senzație nouă: și în sufletul meu s-a născut o dragoste intensă, iluminată de un soare senin și de o strângere de mână frățească. Fermecat de viziunea frumuseții acestei vieți bogate și variate, devenită cîmpească, am simțit și nutresc de atunci o dragoste ca și cum aș fi fost făcut român prin adopțiune”.

Jorge FALCON
scriitor peruvian

Produse de cea mai bună calitate

„O primă și puternică impresie: vizita la complexul petrochimic de la Onești a fost deosebit de interesantă. Cred că această unitate va deveni una dintre cele mai importante din Europa. Toate produsele pe care le-am văzut sînt de cea mai bună calitate și se compară cu cele cunoscute de noi în alte țări cu o înaintată industrie chimică. Există mari posibilități de colaborare între țările noastre”.

Takeji OSHIMA
directorul general al Asociației
Industria chimice japoneze

„Am fost într-adevăr impresionați”

În dezvoltarea și adîncirea relațiilor de prietenie și colaborare între țări, cunoașterea reciprocă, la fața locului, este totdeauna utilă. Ea s-a dovedit pozitivă și în cadrul schimbului de vizite parlamentare între România și Belgia.

Grupul belgian fiind afiliat organizației centrale — Uniunea Interparlamentară — atât în România cît și în Belgia au avut loc o serie de vizite reciproce. Oaspeții au colindat în lung și în lat țările respective, au vizitat instituții, uzine și mine, au mers pe ogoare. Călătorind prin Belgia și stînd de vorbă cu oamenii ei, am constatat că spiritul de colaborare, în interesul schimburilor reciproce, este prezent în cercurile cele mai largi ale opiniei publice.

La rîndul lor, în cadrul vizitelor făcute în țara noastră, parlamentarii belgieni, în frunte cu președintele grupului de prietenie Belgia-România, senatorul Edmond Machtens, primar la Molenbeck-Saint Jean și distinsă personalitate politică, au avut prilejul să cunoască nemijlocit realizările noastre, ritmul lor, mensul ascendent al economiei noastre și bunăstarea oamenilor muncii.

Aflîndu-se la laminorul din Roman, în care elementele metalice incandescente parcurg mecanizat procesul tehnologic, pînă la finisare și depozitare, unul dintre parlamentarii belgieni, impresionat de cele văzute, a exclamat, folosind un joc de cuvinte: „S-a sfîrșit cu «Roman-tismul» vechii societăți românești”.

Acum doi ani, cu ocazia participării la sărbătorirea eliberării României, senatorul Machtens declara: „Am asistat la o demonstrație pe care o consider o expresie a voinței poporului, a aspirațiilor sale spre o viață din ce în ce mai bună. M-au impresionat adînc bucuria și entuziasmul spontan al tuturor celor care au trecut prin fața tribunelor”.

Același senator belgian stăruia în cadrul conferinței de presă organizate la sfîrșitul vizitei făcute în țara noastră: „Am fost într-adevăr impresionați. La întoarcerea în țară vom vorbi cu plăcere despre lucrurile văzute aici, în cinstea și spre onoarea aceluia care au muncit cu toții pentru a duce poporul român la această redresare economică, socială și culturală, într-un climat de pace și respect reciproc”.

La rîndul său, vicepreședintele Camerei deputaților din Belgia, Maurice Destenay, primarul Liège-ului, își exprima dorința ca, în interesul păcii și al bunăstării celor două popoare, pe baza reciprocității și a respectului mutual, să fie lărgite relațiile culturale și economice româno-belgiene.

Înapoiată în țară, colegii noștri s-au ținut de cuvînt. Am asistat în Belgia la seri culturale pe care le-au inițiat, în care filmul făcut de ei — însoțit de cele mai deosebite aprecieri — prezenta publicului belgian imaginea realizărilor și a frumusețelor țării noastre.

C. PARASCHIVESCU BĂLĂCEANU
membru al Comitetului grupului național
român al Uniunii Interparlamentare

Limba română în Anglia

Conferențiarul Frank G. Barnett (dreapta) și dr. I. A. Richmond de la Universitatea din Oxford.

În ultimii ani am avut de cîteva ori ocazia să vizitez Anglia și totdeauna cu plăcere. Între altele lucruri care m-au bucurat a fost și interesul acordat de filologii englezi studiului limbii române. Fără îndoială, acest interes a crescut considerabil după ce s-au înființat cursurile de vară de la Sinaia, deschise pentru colegii din alte țări. Am putut constata personal, pe de o parte bucuria unor lingviști englezi de a fi participat la aceste cursuri în anii trecuți, pe de altă parte dorința acestora de a fi invitați la cele din anul următor. Familiarizîndu-se cu problemele noastre, ei introduc, la întoarcerea acasă, studiul limbii române în programele facultăților lor. Astfel a făcut de exemplu D. H. Green, la colegiul său din Cambridge, a cărui bibliotecă are astăzi cărți ca „Atlasul lingvistic român” sau „Gramatica Academiei R.P.R.”, la dispoziția studenților.

Dar lucrurile se petrec uneori și în ordinea inversă: întîi apare interesul pentru limba română, apoi urmează venirea la Sinaia. După ce l-am vizitat pe profesorul R. C. Johnstone la Westfield College, la Londra, ne-a comunicat că o urmare a vizitei mele a fost introducerea limbii române printre obiectele de studiu ale colegiului; abia după aceasta, în vara trecută, profesorul Johnstone a fost la Sinaia.

La rezultate frumoase ajunge și conferențiarul Frank G. Barnett, de la Oxford. Ce e drept, a fost de mai multe ori la noi în țară și abia de curînd a fost la Sinaia. Vizitîndu-l acasă, am aflat că pregătește o lucrare asupra gramaticii

ROMÂNIA LA EA ACASĂ ȘI PESTE HOTARE

române și, din conversația cu el, mi-am dat seama că va fi o lucrare originală și interesantă. Se știe că uneori un străin observă trăsăturile specifice ale unei limbi mai ușor decât cei care o vorbesc zilnic și sînt deprinși cu ea. Aflăm acum de la d. Barnett că la Oxford se pregătește înființarea unei catedre de limba română.

Nu mai vorbesc de Școala sud-est-europeană de la Londra, care are de mai multă vreme o secție de limba română. În sala de lucru a secției am văzut absolut toate publicațiile noastre, lingvistice, literare și de cultură generală, prezente imediat după apariție. Acolo l-am întâlnit pe filologul australian De Bray, venit într-un schimb de experiență și, discutînd cu el, am văzut că era la curent cu principalele teorii emise de colegii mei români.

În Anglia, ca și în alte părți, limba noastră se bucură astăzi de atenția pe care o merită.

Acad. prof. Al. GRAUR

Scena românească văzută de la Paris

Ori de câte ori am avut prilejul să întîlnesc — fie la noi în patrie, fie în țara lor — oameni de cultură francezi, am recunoscut cu bucurie semnele concrete ale vechii și tradiționalei prietenii ce leagă popoarele țărilor noastre.

La Paris, de pildă, am fost tot timpul înconjurat de prieteni vechi — începînd cu Yonnel, decanul Comediei Franceze, Matei Roussou, patriarhul istoriografilor de teatru, sau celebra noastră compatrioată Elvira Popescu — și, alături de ei, de căldura noilor amiciții pe care le-am legat acolo. Tinerii interpreți pariziensi ai „Scrisorii pierdute”, pe care au jucat-o timp de câteva luni la „Théâtre de Poche”, sub bagheta tot atît de tînărului lor animator Marcel Cuvelier, au rămas buni prieteni ai noștri.

Dar din caleidoscopul zilelor trăite la Paris, din atîtea întîlniri emoționante, pentru mine se desprind mai cu seamă figura jovială, zîmbetul luminos, scînteia de sinceră prietenie din ochii lui Jean de Beer — secretar general al „Penchub“-ului francez, scriitor, autor dramatic și prieten al țării noastre, pe care a vizitat-o de mai multe ori pentru că, după cum singur ne-a mărturisit-o, e îndrăgostit de ea.

Gazdă preventoare și plină de atenție, Jean de Beer era pretutindeni cu noi, iar din discuțiile pe care le purtam împreună se dovedea un bun cunoscător al teatrului nostru, căruia îi arăta o sinceră apreciere. La primul contact — ne spunea el — teatrul dv. este poate o surpriză pentru unii dintre noi. Dar nu pentru cei care cunosc aportul artiștilor români la viața teatrală franceză și nici pentru cei care au mai avut prilejul să vadă spectacole de teatru românești.

Păreră lui Jean de Beer despre teatrul nostru reprezintă fără îndoială un elocvent semn de prețuire. Acest distins reprezentant al culturii franceze s-a pronunțat nu o dată pentru intensificarea schimburilor culturale între țările noastre — schimburi marcate cu ocazia participării Teatrului Național din București la tradiționala competiție internațională a „Festivalului de la Paris” — devenit între timp „Théâtre des Nations”. De atunci vizitele și turneele reciproce în România și Franța ale unor ansambluri și soliști — din a căror lungă listă ne vom mulțumi să desprindem doar turneul Teatrului de operă și balet al R. P. Romîne și al ansamblului „Rapsodia romînă” în Franța și spectacolele prezentate în țara noastră de compania „Théâtre National Populaire” și recenta vizită a Comediei Franceze — au lăsat urme de neuitat.

În legătură cu aceasta, Jean de Beer scria pe bună dreptate că *pentru a fi iubită și înțeleasă, România are nevoie doar să fie cunoscută în toată realitatea ei, întocmai ca un frumos chip omnesc.*

Sică ALEXANDRESCU
Artist al Poporului, prim-regizor
al Teatrului Național „I.L. Caragiale”

România, o țară în plină dezvoltare

„Bucureștiul este foarte frumos. Arhitecturii romîni au realizat o operă excelentă. Noile cartiere ale Capitalei sînt moderne și cu un evident farmec. Cit privește Sala Palatului R. P. Romîne este o construcție remarcabilă, de o mare frumusețe arhitectonică, cu un sistem de iluminare și acustică impresionant...”

Litoralul romînesc îl consider magnific. Absolut tot litoralul. Construcțiile de la Mamaia sînt elegante, moderne, încîntătoare, plaja este frumoasă...

Ceea ce spun nu sînt fraze de politețe, ci sincerele mele constatări. România este o țară în plină dezvoltare. În domeniul industriei s-au obținut mari progrese. Vizita la o rafinărie de petrol m-a impresionat puternic. Și nu este vorba doar de ceea ce s-a realizat, ci și de perspective. Sînt sigur de viitorul Romîniei”.

Julio ALVAREZ DEL VAYO,
fost ministru de externe
al Spaniei republicane

Un vizibil efort constructiv

„M-a bucurat prilejul ce mi s-a oferit de a cunoaște România, țară cu un peisaj încîntător și cu un popor primitiv. Bucureștiul este una din cele mai frumoase capitale pe care le-am vizitat și, în treacăt fie spus, am văzut destule din marile orașe ale lumii. Vizibil mi se pare mai ales efortul constructiv. Am remarcat amploarea noilor construcții, lărga respirație a străzilor...”

Am fost impresionat de nivelul ridicat al învățămîntului superior. Cadrele didactice au o înaltă pregătire, iar programa analitică este judicios întocmită, are o bază profund științifică. Cunoștințele studenților sînt strîns legate de practică, de viață. Am constatat aceasta și la Universitatea din București și la Institutul pedagogic din Constanța. Tineretul universitar are condiții prielnice pentru studii. Căminele moderne din București sînt nu numai frumoase ci și confortabile, bine organizate. Orele de recreare și de studiu individual găsesc un cadru plăcut”.

Abdoulaye SINGARE
ministru Educației Naționale
din Republica Mali

Aveți o țară frumoasă

„Aveți o țară foarte frumoasă și oameni deosebit de prietenoși. Am fost impresionat de felul în care sînt construite satele și de instituțiile sociale pe care am avut prilejul să le vizitez. Mi-a plăcut modul cum s-a dezvoltat agricultura dv. Impresia pe care mi-am format-o este că ați realizat un bun echilibru între industrie și agricultură. Peste tot am găsit oameni bine îmbrăcați, bine hrăniți. Capitala dv. este foarte curată și bine întreținută”.

Humayun KABIR
ministru Petrolului și Chimiei al Indiei

Rezultate minunate, demne de invidiat

„Doresc să arăt cît de puternică este impresia pe care ne-o lasă marea dezvoltare ce am găsit-o în România, dezvoltare mult superioară cunoștințelor noastre despre realizările obținute de poporul dv., atît în domeniul economic cît și cultural-științific. În ce privește industria, ni se pare foarte importantă transformarea pe care poporul romîn și conducătorii săi au realizat-o. Am putut observa marea transformare realizată în domeniul agriculturii.

Poporul romîn ne-a lăsat o impresie admirabilă. El muncește cu entuziasm pentru progres și obține rezultate minunate realmente de invidiat”.

Dr. Jose Ancizar LOPEZ
președintele Camerei Reprezentanților
din Columbia

Mîndră de succesele prezente și de perspectivele de viitor

„Este imposibil să te îndoiești de faptul că muncitorul romîn se bucură de un trai incomparabil mai bun decît în orice epocă din trecut și aceasta este o mare cinste pentru stat, care a manifestat și manifestă un primordial interes acestui scop.

În acest domeniu, cît și în acela al industrializării generale, România poate fi mîndră de succesul prezent și de perspectivele sale de viitor”.

Cooper MORLEY
profesor la Universitatea
din Cambridge (Anglia)

Sub cerul Japoniei

În perioada șederii mele în țara Soarelui-Răsare, unde timp de 75 de zile am ajutat la pregătirea echipei olimpice de tir a țării gazdă și la construirea poligoanelor olimpice, am avut prilejul să mă conving personal de prestigiul de care se bucură în străinătate țana noastră și realizările regimului nostru. Poporul japonez se interesează mult de România, despre care știe

că este frumoasă, bogată și în plină dezvoltare.

Personalități de seamă din diferite domenii de activitate au făcut aprecieri elogioase la adresa realizărilor înregistrate de țara noastră în ce privește economia, cultura și știința.

Domnul Shintaro Fukushima, de exemplu, președinte de onoare al Federației japoneze de tir, a menționat în cadrul unei recepții că România este socotită în cercurile internaționale drept o țară în plină dezvoltare industrială.

Oamenii noștri de știință sînt la rîndul lor cunoscuți și prețuiți în Japonia. Profesorii K. Mutto și T. Naitto, considerați drept unii din cei mai competenți specialiști în seismologia inginerască, au avut cuvinte de laudă la adresa specialiștilor romîni — inginerul E. Tițaru și conferențiarul A. Cișmigiu — pentru lucrările prezentate la cel de-al II-lea Congres mondial de seismologie de la Tokio.

Și sportul nostru se bucură de aprecieri pozitive în Japonia, România fiind socotită drept una din țările care a făcut progrese mari în acest domeniu. În timpul sederii mele la Tokio, nu o dată exponenți ai formurilor conducătoare ale sportului japonez au adus calde elogii avîntului pe care l-a luat în ultimii ani sportul în R. P. Romîna. Sînt cunoscuți în Japonia sportivi romîni de frunte, ca recordmana mondială Iolanda Balaș, campionii olimpici Ion Dumitrescu și Ștefan Petrescu, precum și echipele de tenis de masă, de handbal etc.

Sînt momente și prilejuri cînd, departe fiind de patrie, aprecierile străinilor la adresa țării tale te emoționează profund.

Ing. Petre CIȘMIGIU
Maestru al sportului

La poligonul olimpic din Tokio antrenorul român îi instruește pe trăgătorii lotului japonez.

Două întîlniri în S. U. A.

Sîntem în drum spre Niagara. Mașina trebuie să se strecoare anevoios prin labirintul sistemului rutier din preajma fluviului Hudson, pînă să ajungă pe unul din podurile sale suspendate, spre a ieși astfel „la aer”, unde poate în sfîrșit să-și reia viteza obișnuită.

Pînă la ținta excursiei noastre — cascada Niagara — mai avem de parcurs o distanță de

Aspect de la inaugurarea expoziției „Arhitectura în Republica Populară Romîna”, deschisă în rotonda Universității Columbia din New York.

circa 800 km, trecînd prin Binghamton, Corning și Buffalo.

Pe o vale șerpuită, flancată de dealuri împădurite, traversăm localități ale căror denumiri fîi evocă întregul peisaj descris cu măiestrie de Karl May, autorul iubit al unei anumite vârste pentru care Winnetou și Old Shatterhand sînt personaje legendare, de un farmec cuceritor.

La Coming, vizităm fabrica de sticlă și de cristal. O duzină de gravori aplecați asupra lucrului încrustează modele artistice. Nu mică ne-a fost surpriza cînd — auzind că sîntem din Republica Populară Romîna — unul din gravorii mai vîrstnici s-a întreprut cîteva clipe ca să ne spună că una din lucrările cu care reputase un deosebit succes a fost un vas pe oare încrustase o horă romînească. „Cu siguranță că aș putea să mai găsesc multe modele în folclorul dv., care să-mi aducă noi succese în meseria grea dar frumoasă pe care o practic”.

Înaripați parcă, pomim mai departe prin sate, cătune, orașe, poieni, păduri și pășuni, peste ușoare coline și prin blînde văi.

Trecem și prin Buffalo, centru industrial, fumuriu — dar fără urmă de „Buffalo Bill” — spre a ne opri înămîmuiti, la noul țării, în fața Niagarei, realizare de înaltă virtuozitate a marelui meșter, natura.

Capitala Statelor Unite ale Americii, Washingtonul, este un oraș cu spații largi, scăldat în vîndează, scutit de zgîrie-nori și lipsit de urutul unui trafic asurzitor.

Este ce nu e New Yorkul.

E un oraș cu monumente care se... vîd. Printre ele se remarcă în mod deosebit „Lincoln Memorial”, ridicat în 1922, după 55 de ani de strîngere anevoioasă de fonduri și la 57 de ani de la asasinarea președintelui. Clădirea e situată exact pe același ax cu monumentul lui Washington și Capitolul, în marele parc Potomac și, în prelungire, pe același ax cu mormîntul lui J. F. Kennedy din cîmîntul militar Arlington.

Impozanta construcție nu adăpostește decît statuia lui Abraham Lincoln, o serie de fresce și două lespezi uriașe din marmură în care sînt săpate citate din crezul pentru care marele om de stat american și-a dat viața.

Linile arhitecturale sînt clasice, amintind parcă de Partenon, templul zeiței Atena de pe Acropole.

Statuia lui Lincoln îl înfățișează șezînd, hotărît și în același timp blînd. Concepția plastică este inspirată poate de faimoasa statuie a lui Moise de Michelangelo Buonarroti. De la 6 metri înălțime, ochii lui Lincoln privesc parcă întrebători sub sprîncenele stufoase spre vizitatori: „Cînd fi-vor oamenii negri egali cu cei albi, pentru că sînt oameni?”

Și în timp ce ne notam în carnețele fraze imortalizate pe tăblițele de marmură, un negru american se apropie de noi. Auzind că sîntem cetățeni ai Republicii Populare Romîne, am citit împreună acest final din discursul lui Lincoln, săpat adînc în marmura albă: „Să nutrim gînduri de pace durabilă între noi și cu toate popoarele”.

T. CRISTUREANU
Vicepreședinte al Camerei de Comerț a R. P. Romîne

După a 26-a ridicare de cortină

Spectacolele ansamblului folcloric „Rapsodia romîna” — așa cum în repetate rînduri au subliniat și ziarele occidentale — au lăsat o puternică impresie în inimile a mii și mii de spectatori veniți să cunoască frumusețile folclorului nostru. Colectiv de o înaltă valoare artistică, „Rapsodia romîna” a dus departe peste hotare mesajul artei noastre populare, exprimat prin cîntec, prin dans și prin port.

După succesul reputat în Statele Unite, în turneul din acest an, „Rapsodia romîna” a cules aplauze și ovații entuziaste la Paris, Haga, Bruxelles, München, Frankfurt, Leipzig, Berlin, Viena și în alte orașe. Acesta a fost omagiul spectatorilor pentru măiestria și exuberanța ansamblului rominesc, care prin mijloace artistice de o frumoasă tinută a exprimat însăși viața de astăzi a poporului nostru.

Pretutindeni pe unde am călătorit și am prezentat spectacole am simțit nu o dată că, prin noi, publicul se adresa în fond țării noastre.

Îmi aduc bine aminte de unul din momentele cele mai emoționante ale acestor întîlniri.

Era la München. La sfîrșitul spectacolului, după cea de-a 26-a ridicare de cortină, ne-am dus la cabine, fericiți că trecusem cu bine și examenul acesta în fața unui public pretențios. Îmbrăcarea și facerea bagajelor au durat mai bine de o oră... La ieșire am avut surpriza de a fi întîmpinați de o mulțime de spectatori care ne așteptau, înșirați pe două rînduri.

În clipa cînd membrii ansamblului nostru au pornit spre autocare, trecînd prin culoarul viu format de public, au răsunat din zeci de piepturi strigătele: „Bravo...” „Bravo Rumâni...” „Bravo...” Și nenumărate mîini se întindeau spre noi oferindu-ne flori sau stringîndu-ne călduros mîinile.

Am uitat atunci că eram solista pe care același public o aplaudase și o bisase în repetate rînduri. Orice sentiment de vanitate personală dispăruse, căci domina simțămîntul de mîndrie că sînt romîncă, că fac parte dintr-un ansamblu rominesc care, vizitînd pentru prima oară München-ul, îi entuziasmase pe spectatorii germani. Eram mîndră că, prin mine și prin toți ceilalți membri ai ansamblului, era salutat poporul meu întreg.

Angela MOLDOVAN
Artistă Emerită

Moment din spectacolul „Rapsodiei romîne”.

Albu

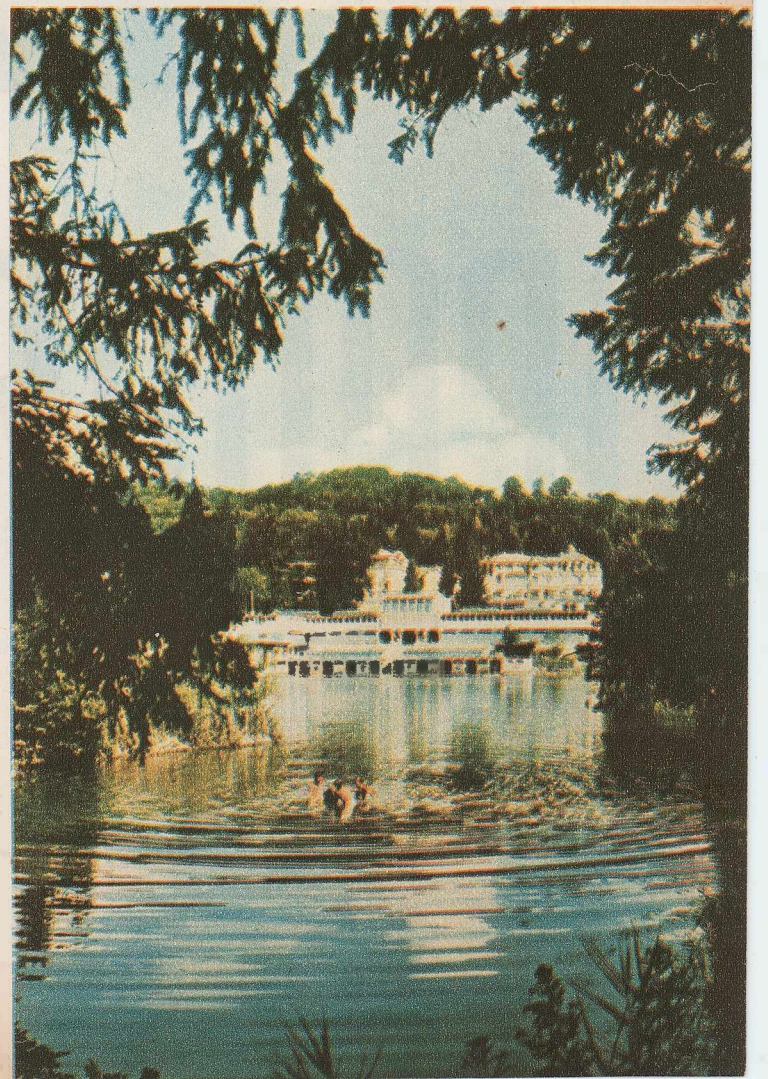

fotografic 1964

4

5

- 1 Valea Prahovei.
- 2 Cristianul Mare.
- 3 Viitori pictori la Hunedoara.
- 4 Combinatul chimic Borzești.
- 5 Sovata.

Fotografiile de Dan BĂDESCU (1,2,5), Ion PETCU (3), Sandu MENDREA (4).

Vă felicităm din toată inima, dragi prieteni! Țara întreagă vă felicită, vă stimează pentru hărnicia anilor de studiu și pe întreg cuprinsul ei vă întâmpină cu brațele deschise. Fiți bineveniți și nu uitați că cele mai înaripate visuri se plămădesc acum, în anii tinereții, iar izbînda și norocul sînt astăzi de partea celor vrednici și curajoși.

Ați citit, desigur, în ziare cum pretutindeni pe întinsul ogoarelor înfrățite, în uzine, în fabrici, în institute, în școli, viitorii voștri tovarăși de muncă vă așteaptă cu dragoste sosirea, pregătind cu grijă și spirit de răspundere toate condițiile pentru a vă ajuta să pășiți cu dreptul în viață.

Sînteți — ca să zicem așa — alinații istoriei: din multele veacuri cît numără cronica zbuciumatului nostru popor, ați „ales” partea ei cea mai luminoasă. Ați crescut, ați învățat și v-ați pregătit pentru viață în răstimpul ultimelor două decenii, iar acum, în anul 20, intrați în marea gospodărie a patriei, găsind-o îndestulată și în plin avînt, gata de a vă ajuta ca, prin vrednicie și abnegație, să vă fiți și să ne fiți de folos, alegîndu-vă drept țeluri cele mai îndrăznețe idealuri.

Cîte și ce fel de gînduri complicate și anevoioase vă frămîntă zilele acestea? Incercăm, dragi prieteni, să pătrundem și să deslușim preocupările voastre prezente prin intermediul a cinci dintre voi. Doi băieți și trei fete. Cinci ferestre deschise spre universul sufletesc al celor 11.727 de absolvenți ai institutelor de învățămînt superior din seria 1963-1964.

promotia anului

**Cînt vremea mea,
Cînt desăvîrșirile prezentului,
Cînt opera puternică și suplă a inginerilor,
Minunile moderne (depășindu-le pe cele șapte
greocele minuni ale antichității).**

Whitman

Printre cei 2.316 absolvenți ai învățămîntului superior tehnic din anul acesta se numără și comunistul Nicolae Iordache. Tînărul nostru este fiu de muncitor și s-a născut în comuna I. C. Frimu din raionul Lehliu. „Copilul meu n-are încotro: va deveni muncitor ca și noi”, a hotărît Iordachetătăl, chiar înainte ca micul Nicolae să fi văzut lumina zilei.

Cînd n-ai altă avere decît puterea și iscusința brațelor, iar ca posibilitate de existență doar perspectiva de a-ți vinde forța de muncă, asemenea situații nu sînt de loc lipsite de teme. Istoria a fost însă de data aceasta mult mai generoasă: Nicolae Iordache a devenit strungar, dar nu slujind de nevoie intereselor patronului, ci învățînd meserie într-o întreprindere naționalizată din București. Apoi, foarte curînd, el și-a dat seama că astăzi planurile și visurile noastre pot deveni realități concrete în schimbul unui lucru aflat la îndemîna oricui: munca și învățătura perseverentă. Tocmai de aceea, Nicolae Iordache n-a stat mult în cumpănă. S-a înscris la liceul seral, l-a terminat cu bine și, ca urmare a meritelor obținute în producție și la învățătură, conducerea uzinei „Republica” l-a trimis la politehnică.

După 6 ani de studiu, așadar, fostul strungar se reîntoarce astăzi între tovarășii săi de muncă, aducînd cu sine dovada activității sale profesionale: o diplomă de inginer.

— În secția laminor, unde am fost reparatizat, au fost obținute în ultimii ani succese remarcabile. Aici, unde colectivul secției abia izbutea să-și îndeplinească planul, s-a dus toată vremea o luptă fără milă împotriva timpilor morți. Rezultatul? Laminatorii noștri și-au depășit încă de pe acum întreg angajamentul anual! Și, după cum am constatat, lupta continuă cu aceeași îndrjire. Mi s-a dat ca sarcină întreținerea utilajului. Dar micșorarea continuă a timpilor pauză constituie și pentru mine o sarcină și o preocupare de prim ordin. Voi înainta conducerii un plan concret și amănunțit. Doresc cu orice preț să dovedesc că n-am stat de pomană pe băncile și în laboratoarele institutului. Și, mai ales, să nu-i dezamăgesc pe cei care, ajutîndu-mă să-mi văd visul cu ochii, mi-au cerut în schimb lucrul cel mai simplu și mai frumos din lume: să muncesc.

O viață nefolositoare sau o moarte timpurie înseamnă în fond același lucru.

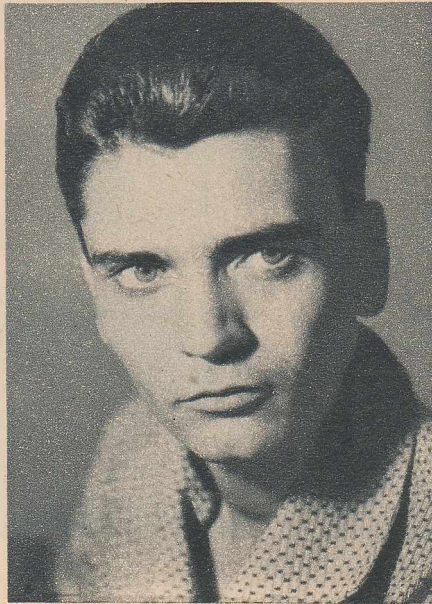
Goethe

— Care este după părerea mea menirea femeii în societatea actuală? Să devină soție, mamă, gospodină desăvîrșită, dar... nu înainte de a se fi pregătit să contribuie cu întreaga ei capacitate la activitatea laborioasă a întregii noastre societăți.

nirea și idealul femeii erau să se mărite și nimic mai mult.

Și tînăra Doina Isopescu dorește să se mărite. Ne-o spune fără ocol. Mai mult decît atât: fericitul eveniment este încă de pe acum consemnat calendaristic. Dar tînăra ingineră a amînat întemeierea unei familii, așteptînd mai întîi terminarea facultății. A muncit cu sîrguință, fiind mereu frunțasă, iar acum, la sfîrșit, a luat examenul de stat cu media zece.

— Sînt orășeancă get-beget și am fost de puține ori la țară, cu toate acestea, paradoxal, întreaga mea activitate va avea drept scop obținerea de recolte din ce în ce mai îmbelșugate. Mă pasionează, cu alte cuvinte, încă din primii ani ai facultății, problema îngrășămintelor chimice. Acum, la capătul celor șase ani de studii, pe întinsul țării — la Roznov, Craiova, Năvodari, Turnu-Măgurele etc. — acolo unde în acest răstimp s-au înălțat combinate și uzine moderne, mi se

După șase ani de studii superioare, fostul strungar Nicolae Iordache s-a reîntors la uzina „Republica” în calitate de inginer.

deschide, mie și colegilor mei, cîmp larg împlinirii celor mai îndrăznețe visuri.

Oamenii învață învățînd pe alții.
Seneca

— Mi-au plăcut pe rînd și matematica, și muzica, și biologia, dar niciodată mai mult decît literatura romînă și universală. M-am hotărît să devin profesoară încă din anii școlii medii. Consider totuși că terminarea facultății reprezintă doar o etapă a pregătirii mele profesionale. Mi-a mai rămas mult, enorm de mult de învățat.

Cuvintele de mai sus aparțin tovarășei Ioana Lîpovanu, absolventă „magna cum laudae” a Facultății de filologie din București. O studentă „model”, ne-au recomandat-o foștii ei colegi și profesori, cultivată, posedînd o temeinică pregătire profesională și — ceea ce dorim să subliniem în mod deosebit — o permanentă sete de cunoaștere. Tînăra Lîpovanu citește mult și din toate domeniile (a învățat singură, ajutîndu-se doar cu dicționarul, trei limbi străine).

— Intenționez mai tirziu să mă ocup și de critică literară. A, știu! Drumul acesta este destul de dificil. Tocmai de aceea nu m-am grăbit să-mi încerc norocul, trimițînd spre publicare vreun manuscris. Mai aștept...

— Cum se împacă dorința intimă de a deveni critic literar cu profesiunea pe care o veți exercita în următorii ani?

— Mai mult decît bine! Munca cu școlarii mi-a plăcut întotdeauna. Și apoi, „vorba” lui Seneca: homines dum docent discunt. Oamenii învață învățînd pe alții. Un critic literar trebuie să cunoască viața tot atît de bine ca și un scriitor. Confruntarea operei literare cu o realitate ghicită sau bănuită conduce în mod fatal la crearea unor opere confecționate, uscate, lipsite de adevăr. De aceea înainte de a scrie vreau să cunosc viața în toată complexitatea ei.

— Unde ați fost repartizată?

— La Alexandria. Mă așteaptă o școală nouă, modernă, clădită de curînd. Întîlnirea

(Continuare în pag. 20)

Tînăra ingineră → Doina Isopescu dorește să lucreze în domeniul producției de îngrășămintă chimice.

20

Și tînăra ingineră chimistă Doina Isopescu adaugă:

— Mamele și bunicile noastre au dorit sau au intuit acest adevăr, dar, strivite de prejudecățile timpului și mai ales împiedicate de realitățile politice și sociale concrete, au rămas ceea ce au rămas: niște simple gospodine.

Intr-adevăr, cîte tinere intelectuale din trecut ajungeau să practice cu adevărat meseria dorită? Cele mai multe se măritau îndată după terminarea liceului, iar pentru celelalte, puține la număr, obținerea unei diplome superioare însemna de fapt un supliment al dotei matrimoniale. Rostul, me-

cu viitorii mei elevi va constitui desigur un examen dificil (exigențele au crescut enorm!), dar nu lipsit de farmec și plin de învățăminte și concluzii prețioase.

**Isteț e acela ce-n mîntea-l le cugetă
toate și se gîndește din vreme la bun
sfrîșit să le ducă.**

Mesiod

— Un petic de pămînt avea tata, dar prin locurile mele natale pămîntul era sărac, producea puțin. Ca să ne poată hrăni — pe

practica agricolă și anume „Analiza componentelor de producție la grîul de toamnă”.

Concluziile observațiilor sale, rezultatele zecilor de experiențe efectuate, studiul aprofundat, condus în mod sistematic de profesorii care l-au îndrumat, toate acestea se află exprimate în lucrarea lui Petre Roiu. E cartea lui de vizită, sinteza cunoștințelor acumulate în anii studenției, pe care mezinul poștașului din Vaslui, ai cărui copii au ajuns oameni de nădejde în diferite locuri de muncă (4 sînt absolvenți ai diferitelor institute de învățămînt superior), o va susține în curînd. După aceea va pleca la locul de

cuvine. Definitivîndu-l, ea a dovedit că a învățat să viseze la felul cum vor arăta orașele noastre de mîine și să exprime, prin desen și calcule, rodul imaginației ei creatoare.

Născută și crescută în București, a îndrăgit orașul pe care încă din copilărie l-a vrut mereu mai frumos, mai modern. Dorința de atunci a rămas neschimbată, dar altfel gîndește astăzi Maria Leu despre aspectul de mîine al Capitalei noastre. Ne-a împărtășit cîteva din aspirațiile ei de viitor. Vrea să proiecteze un teatru mare și modern, pe care să-l amplaseze într-un cartier nou din cele care au apărut și vor mai

Printre absolvenții Facultății de filologie de la Universitatea București seria 1963-1964, se numără și frunța la învățătură Ioana Lipovanu.

Maria Leu a învățat în anii de studenție să viseze la chipul orașelor de mîine și să exprime aceste vise prin desene și calcule. →

Un inginer agronom din promoția '64: Petre Roiu. ↓

mine și pe ceilalți 8 frați și surori — a fost nevoit, deși era factor poștal la Vaslui, să trudească din greu și pe peticul de ogor...

Cu aceste cuvinte a început discuția noastră. Tînărul cu care stăm de vorbă e unul din noua promoție de ingineri agronomi ai țării. Mai precis, e un viitor inginer agronom pentru că în momentul discuției noastre el se află încă în pragul examenului de stat. Se numește Petre Roiu. Are 27 de ani, din care 15 i-a petrecut pe ogoare, mai întîi ca elev la școala tehnică agricolă din Roman, apoi ca practicant și tehnician la Gospodăria agricolă din Spanțov, raionul Oltenița, și în cele din urmă ca maistru la G.A.C. Mănăstirea, după absolvirea școlii de maistri la cursurile fără frecvență. Așadar se simte legat de profesia pe care și-a ales-o, nu numai prin vechea sa pasiune pentru botanică (pe care după cum ne mărturisește a căpătat-o încă din fragedă copilărie), ci și prin practica îndelungată în producție, prin experiența dobîndită în acest timp. A dorit să ajungă inginer agronom. Visul lui, pe deplin realizabil în condițiile noastre de azi, a ajuns acum aproape de împlinire. Îl mai desparte de momentul „investirii” cu titlul de inginer un singur pas. Dar tocmai pentru că e ultimul, pasul acesta — concretizat în examenul de stat — îl emoționează în mod deosebit. Nu e emoția studentului care se teme de un insucces. A studiat minuțios atît în laborator și pe cîmpurile experimentale, cît și pe ogoare, tema pe care și-a propus s-o trateze. Rodul muncii sale din ultimul an s-a materializat într-o lucrare temeinic elaborată, care nu-i va dezminți pe cei care, cunoscîndu-l îndeaproape, afirmă că e unul din cei mai buni studenți din promoția sa. Prin urmare nu teamă, ci emoția pasului decisiv care deschide în viața sa o perioadă nouă.

Răsfoim filele lucrării de diplomă a viitorului inginer agronom Petre Roiu. Tratează o problemă deosebit de importantă pentru

muncă undeva în țară, poate chiar la Vaslui, ținutul natal, unde în copilăria sa pămîntul era sărac și producea puțin, iar azi este cu totul altfel.

**Sînt tînăr, e adevărat... dar valoarea
nu așteaptă numărul anilor.**

Cornelie

În urmă cu trei luni, Maria Leu, absolventă a Institutului de arhitectură „Ion Mincu” din București, mai făcea încă ultimele rețușuri la un proiect pe care, explicîndu-l reporterului nostru, îl imagina transpus în „beton, sticlă și flori” și îl zugrăvea ca atare. Era proiectul ei de diplomă. Înfățișa un vast ansamblu social-cultural, o bază sportivă compusă dintr-o sală de 2.000 locuri, o piscină, un stadion pentru 15.000 spectatori, spații verzi, locuri de agrement etc., toate concepute astfel încît să se integreze armonios într-unul din noile cartiere ale Capitalei.

Astăzi Maria Leu a devenit arhitectă. Proiectul ei de diplomă a fost apreciat cum se

apărea încă pe harta orașului; un institut de învățămînt superior cu săli de curs și laboratoare, cu ateliere, amfiteatre și biblioteci, o lucrare grandioasă, de mari proporții, care să-i solicite toată puterea de muncă, toată forța ei de creație. Așa cum visul de a deveni arhitectă i s-a împlinit, Maria Leu este convinsă că și aceste aspirații sînt în întregime realizabile, căci experiența i-a arătat, fără putință de tăgadă, cît de mari sînt posibilitățile de a se realiza ale tinerilor noștri de azi.

Încadrîndu-se în marea armată a constructorilor, tînăra arhitectă pășește astăzi pe un drum drept ce va fi presărat în mod sigur cu succesele pe care și le dorește.

**Prieteni și prietene, întindeți mîinile
să vi le string. Binecuvîntate aceste
zile eroice în care se pun temelile unei
lumi mai bune! Străduințe și jertfe le
închinăm cu bucurie generației ce se
ridică. Lumina sufletului nostru va lucra
în ochii oamenilor de mîine — copiii
noștri.**

Sadoveanu

Cuvintele acestea, rostite de marele nostru scriitor cu aproape două decenii în urmă, sînt astăzi mai vii și mai actuale ca oricînd.

Voi, dragi prieteni, copii pe atunci și care azi întruchipați promoția anului 20, ați ajuns să munciți și să vă cristalizați idealurile, pășind de-a dreptul într-o lume mai bună. Cei mai mulți dintre voi sînteți aproape de o seamă cu vîrsta pe care o are libertatea în patria noastră.

Vă urăm — conform vechii tradiții — să vă regăsiți veseli și fericiți și la capătul următoarelor două decenii. Și chiar peste 40 și peste 80 de ani. Dar nu uitați un lucru: viața nu se măsoară doar prin numărul anilor scurși, ci mai ales prin buna lor întrebuintare.

Liviu MAIOR și N. RĂDULESCU

Oamenii ai zilelor noastre

Spre noi succese

S-a spus adesea că noi, oțelarii, avem în felul de a fi, în întreaga noastră personalitate, ceva din duritatea metalului pe care-l plămădim. Nu știu cât de exactă poate să fie această metaforă. Dar ca om care și-a petrecut 15 ani în fața cuptoarelor incandescente, pot să afirm cu certitudine că oțelul e un metal pretențios. El cere din partea celor ce-l produc multă atenție, precizie în mișcări, promptitudine în luarea de hotărâri, într-un cuvânt, stăpînirea deplină a tuturor tainelor profesiei de oțelar. Cînd am venit — în 1948 — la Hunedoara ca să învăț această meserie, am înțeles că mă așteaptă ani de muncă intensă, că va trebui să-mi îmbogățesc continuu cunoștințele, să studiez temeinic. În lumea oțelului, pe care atunci abia începeam s-o descopăr, m-am simțit în largul meu chiar de la început. Așadar, pasiunea pentru munca în oțelărie este, în ce mă privește, un sentiment „cu vechime”. Acestei pasiuni îi datorez multe din succesele pe care le-am obținut de-a lungul carierei. Dar nu numai pasiunea a jucat aici rolul hotărîtor.

Tehnologia oțelului e un domeniu în care ultimii ani au adus modificări importante. La noi, la Hunedoara, noua oțelărie se ridică la un nivel corespunzător tehnicii mondiale. A stăpîni procedeele de lucru legate de exploatarea complexelor ei agregate înseamnă a fi angrenat într-un studiu continuu. Colectivul nostru de oțelari se stră-

dăduște să țină pasul cu tehnica, să fie la curent cu ultimele ei cuceriri. Mie, ca maestru principal, îmi e cu atât mai necesar acest lucru. Faptele au dovedit că ori de cîte ori survin situații care cer rezolvarea operativă a unor probleme tehnice dificile (ceea ce se întîmplă relativ frecvent în oțelării) succesul se datorește în primul rînd cunoașterii depline a tuturor normelor de exploatare a cuptoarelor.

M-am străduit ca o parte din experiența dobîndită pînă acum s-o transmit și altora. Multă vreme m-am ocupat cu instruirea elevilor școlii profesionale. Recent am scris o broșură de specialitate și „Cartea oțelărilor”. Pe de altă parte, la unele din metodele folosite la noi pentru repararea periodică a vetrei și întreținerea agregatelor de topire m-am străduit și eu să-mi aduc aportul pe cît mi-a stat în putință.

Pentru succesele obținute de mine în producție am fost distins în 1959 cu înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste. E un fenomen semnificativ pentru timpurile pe care le trăim această cinstită ce se acordă muncii în țara noastră. Un oțelar, ale cărui succese să fie cunoscute pretutindeni ar fi fost de neconceput în trecut. Atîția alți oameni ai muncii care se bucură de prețuire pentru activitatea pe care o depun ilustrează faptul că la noi, azi, munca este o chestiune de onoare. Fruntași în producție, oameni care s-au distins prin merite deosebite la locul de muncă se află în număr mare și printre colegii mei, oțelari.

Astăzi noi producem anual mii de tone de oțel peste plan. În felul acesta înțelegem noi, metalurgiștii de la cuptoarele Siemens-Martin, să ne exprimăm recunoștința față de partid, față de întregul popor, pentru noile condiții de muncă și de viață ce ni s-au creat. Străduindu-se să întîmpine cum se cuvine cea de-a XX-a aniversare a eliberării, oțelarii hunedoreni, din colectivul cărora fac și eu parte, au depășit sarcinile de plan cu peste 50.000 tone de metal. E un succes cu care pe bună dreptate ne mîndrim. În același timp o treaptă spre noi succese, spre noi realizări, pe care ne propunem să le înfăptuim în viitor.

Ștefan TRIȘĂ

Erou al Muncii Socialiste, maestru oțelar,
Combinatul siderurgic Hunedoara

Drumul unui fizician

Fizica teoretică este poate acel domeniu al științei veacului nostru care a contribuit cel mai mult la lărgirea orizontului științific al omului contemporan, la răsturnarea multor concepții care de milenii păreau veșnice și imuabile, la o înțelegere mult

mai profundă a universului în care trăim și, în fine, la mărirea nemăsurată a puterii omului asupra naturii. Și aproape că nu există astăzi ramură a științei și tehnicii care, într-o formă sau alta, să nu datoreze fizicii teoretice multe din succesele sale.

Dar cu 40 de ani în urmă, cînd tînarul student Șerban Țițeica visa să-și consacre viața de cercetător acestei pasionante ramuri a științei, ce perspective i se deschideau înainte? La noi în țară nu numai că nu exista o catedră de specialitate, dar nu se afla nici măcar o singură facultate de fizică, ci numai secția de fizico-chimice în cadrul facultăților de științe. Aceasta se explica prin conservatorismul impus de oficialitățile vremii vieții academice, cît și prin faptul că nici un for de stat sau privat nu se gîndea să aloce fonduri cît de cît importante bazei experimentale — pretențioase și costisitoare — de care nici teoreticienii nu se pot lipsi...

Iată de ce și Șerban Țițeica — alături de alți cîțiva tineri entuziaști — a luat calea străinătății. Și-a făcut ucenicia la Leipzig, sub îndrumarea unuia din cei mai străluciți fizicieni ai timpului nostru, Werner Heisenberg. Revenit în țară, tînarul — pe atunci — om de știință a funcționat succesiv ca asistent și conferențiar la București, apoi la Iași, unde s-a și stabilit. Aci, cu mijloace materiale reduse, în condițiile vitrege ale dictaturii antonesciene și ale războiului fascist, Șerban Țițeica, alături de alți cărturari — chimistul R. Cernătescu, lingvistul Iorgu Iordan și cîți alții — a continuat să însușească tineretului dragoste pentru știință

(Continuare în pag. 22)

Oamenii ai zilelor noastre

și progres, să-l educe în spiritul raționalismului și umanismului.

După 23 August, activitatea științifică a profesorului Țițeica a căpătat alte dimensiuni și nebănuite posibilități de afirmare. Inflorirea științei — strâns legată de dezvoltarea furtunoasă și multilaterală a economiei și culturii României socialiste — a devenit o problemă de stat de primă importanță. Au resimțit-o și fizicienii, și Șerban Țițeica personal.

Unul din cele mai emoționante momente din viața profesorului s-a petrecut într-o dimineață din iarna anului 1957. O pată abia vizibilă pe o bucată obișnuită de plexiglas marca încoronarea a luni de muncă încordată a unui întreg colectiv. Victorie! Ținta a fost atinsă! Ciclotronul funcționa perfect.

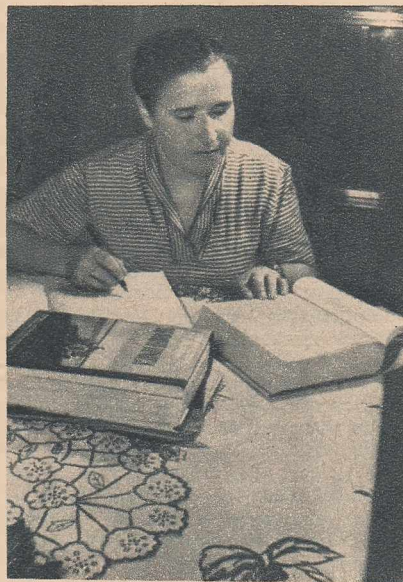
— Reactorul e robust, știm c-o să meargă — își amintește acad. Țițeica. Dar ciclotronul? E o mașină delicată. Ca un ceasornic. Sau mai curînd ca o praștie rotitoare sui-generis, căci cam așa e și drumul protonilor în ciclotron. Calculele asigurau că lucrurile vor merge bine. Dar una e să calculezi, alta e să vezi. Și cînd pata a apărut, s-ar putea spune că a fost semnat și actul de naștere al noului Institut de fizică atomică al Academiei R. P. Romîne.

Este foarte greu să-l faci pe academicianul Țițeica să vorbească despre sine. Cu voie sau fără, discuția alunecă spre colaboratori, spre întreg frontul de cercetare al atomiștilor din țara noastră. Este fără îndoială o expresie a modestiei omului de știință. Dar în satisfacția cu care vorbește despre succesele tinerilor, despre articolele publicate de Mihai Gavrilă, Cornel Eftimiu sau Sorin Ciulli în reviste de circulație internațională, de mare prestigiu, ca „Physical Review” din S.U.A., „Jurnal experimentalno i teoreticeskoi fiziki” din U.R.S.S. sau „Nuovo Cimento” din Italia — se oglindește mulțumirea dascălului mai vîrstnic pentru succesele noii generații de fizicieni teoreticieni la a căror formare a contribuit. Este totodată satisfacția savantului patriot care, după ce a vizitat marile centre ale fizicii atomice de pe glob: Dubna (unde a lucrat timp de doi ani ca director adjunct al Institutului unificat), Stanford, Berkeley, Geneva, Saclay..., poate afirma, reținut și în deplină cunoștință de cauză: „La noi cercetările se desfășoară pe un plan larg și la un nivel satisfăcător; ele sînt apreciate și peste hotare”.

Desigur acceleratorii noștri nu se compară cu „giganții” de la Dubna sau Geneva, dar entuziasmul și priceperea există susținute de o importantă bază materială de cercetare. Elanul în muncă, prețuirea colectivității, sprijinul continuu al partidului și guvernului sînt și ei „acceleratori” de primă importanță în progresul științei în țara noastră.

— Planuri de viitor? Să-mi continui munca în domeniul clasificării particulelor elementare. O problemă care preocupă pe mulți fizicieni și care este la fel de im-

portantă ca tabelul lui Mendeleev la vremea sa. Clasificarea ne va ajuta să prevedem existența a noi particule, să „stru-nim” și mai bine și să punem în slujba omului lumea atomului.

Scrisoare din Maramureș

Nu știu de ce, dar la toate sărbătorile noastre mari mă încercă, în afara sentimentului de bucurie și mîndrie, grele și amare aduceri aminte. Poate pentru faptul că am fost o femeie fără nume. Da, pe mine niciodată grofița oboșită de osînză, sulemeneli și lene nu m-a strigat pe nume. Nu-mi zicea Maria, ci „grăbește-te!” Bărbatul ei avea patru nume, ciinele tot atîtea. Numai eu nu aveam nume. Poate pentru că eram țărăncă săracă, poate pentru că eram slujnică.

Dar după ce s-a stins steaua grofiței, a ră-sărit steaua mea. Nu numai a mea, a tuturor celor care au fost exploatați.

Eu trăiesc și muncesc aici, în țara de sus, în Păuleștii Maramureșului. Am ieșit la lumină o dată cu țara, acum 20 de ani. În urmă cu 15 ani, cîteva zeci de familii din sat au hotărît, la îndemnul înțeleptului nostru partid, să meargă mai înainte, să sădească mlădițele socialismului și prin părțile noastre. Și le-am sădit. Le-am îngrijit cu dragoste ne-țărîmuriță pentru ca să crească puternice și sănătoase. Pe mine m-au ales colectivității, să

le fiu președintă. Și văd că am cîștigat stima și încrederea lor, fiindcă de 15 ani m-au reales mereu.

Noi avem acum o unitate agricolă socialistă puternică, pentru că în ultima vreme trei sate mici s-au unificat cu gospodăria noastră. Firește, la început treaba a mers mai greu. N-aveam nici experiență, nici cadre suficiente și nici averea obștească nu era mare. Fondul de bază era de 51.000 lei, iar sectorul taurin număra 12 capete. Astăzi sîntem colectivști cu experiență bogată, cu realizări minunate. Dar lucrul acesta îl spun mai bine și mai convingător cifrele, decît orice cuvinte frumoase. Fondul nostru de bază e astăzi de 6 milioane, iar averea obștească de peste 8 milioane. Sectorul taurin, proprietate obștească, este de 1.001 capete și avem serioase resurse să mergem și mai departe. Colectiviștii din Păulești sînt vestiți legumicultori și floricultori. De altminteri, tot Păuleștiul e ca o grădină, ca o stațiune balneoclimaterică. Aș vrea să vă spun un lucru, minor în aparență, dar — după părerea mea — semnificativ. În toate grajdurile gospodăriei colective, îngrijitorii de animale au pus flori. Așa, de plăcere, din dragoste pentru locul de muncă.

Socialismul a modificat din temelii viața întregului sat. S-au ridicat construcții social-culturale la care în trecut țărani nici nu visau. Dar gospodăria colectivă a dat membrilor ei nu numai libertatea de a munci fără exploatare, nu numai cheile științei agronomice, ci și plăcerea de a trăi o viață în care îndestularea își face cale tot mai largă. Îngăduiți-mi să vă relatez un fapt. În 1944, toate casele din Păulești — cîteva sute — aveau pereți din pămînt și acoperiș de paie. Al 20-lea 23 August găsește Păuleștii cu o situație inversă. Toate casele sînt noi — din cărămidă și cu acoperișul de țiglă sau de tablă — în afară de una. Da, la Păulești mai există încă o casă din pămînt, acoperită cu paie. Ținem la ea foarte mult. Am luat toate măsurile ca să nu se strice. E proprietatea gospodăriei noastre. Am cumpărat-o de la colectivistul Alexandru Ciurcă — el și-a construit casă nouă — și am transformat-o în muzeu. Copiii și generațiile viitoare e bine să știe cum au trăit țărani în partea asta de țară în vremea cînd, așa cum spuneam, socialismul nu era realitate, ci vis.

N-aș vrea să se creadă că în satul meu s-a ajuns la capătul belșugului și nu mai avem lucruri mari și grele de rezolvat. Nici vorbă. Avem încă multe de făcut. Fertilizarea solului e o problemă care își așteaptă rezolvarea. Selecția, în zootehnie, de asemenea. Și, fiindcă trebuie să facem agricultură intensivă ne-am propus ca irigația să cîștige teren nu numai în legumicultură, ci și în culturile mari. Socotim că, peste 5 ani, apele Someșului vor uda o suprafață de 500 de hectare.

Sînt convinsă că toate acestea vor fi duse la capăt așa cum se cuvine. Sînt la noi în gospodărie oameni mulți, pe care cînd îi vezi trebuie să-i saluți cu respect. Andrei Buda, Ion Pacu, Ileana Mureșan, Iosif Csoma, Ludovic Szabo, iată doar cîteva dintre colectivști care constituie mîndria noastră. Fără ei, fără devotamentul și priceperea lor, eu n-aș fi făcut nimic.

Mie mi-au dat partidul și statul totul. Eu mă străduiesc ca prin muncă să răsplătesc încrederea ce mi s-a acordat, depun noi eforturi pentru ca gospodăria colectivă în care muncesc să urce pe noi trepte ale belșugului.

Marla ZIDARU

Erou al Muncii Socialiste, președintele gospodăriei agricole colective din Păulești-Ambud, regiunea Maramureș

În numele omului

Sculptez de 40 de ani. De patruzeci de ani frămînt lutul ca să fac din el oameni. Poate de aceea sculptura mi se pare arta cea mai umană, care stabilește osmoza cea mai desăvîrșită între pămînt și om și care, celebrînd omul, trebuie dăruită oamenilor. Am simțit asta din totdeauna, de pe vremea cînd, tînar muncitor în căutare de lucru

și de piine, modelam neștiutor dar cu voluptate argila. Mai am și acum, în atelier, o mică statuță făcută pe când aveam 17 ani: sugerează, din câteva linii sintetice, silueta unei femei din Dobrogea, cu șalvării ei largi, cu feregeaua trasă peste chipul ce privește în jos. Înainte vreme, statuile mele aveau deseori capul plecat și umerii coborâți. Cred că aceasta este deosebirea de esență între arta mea dinainte și cea de după eliberare: de douăzeci de ani, sculpturile mele au înălțat capul și au început să privească cu încredere viitorul. Încrederea aceasta venea din mine, iar în mine ea pătrunsese o dată cu învățătura partidului, care a dat artei un sens, o finalitate nobilă. Omul acesta nou, omul puternic, constructor lucid și avântat al unei orânduiri după care au jinduit atâtea generații, omul acesta a devenit leitmotivul operei mele. M-am străduit să-l întruhez acum — pentru expoziția festivă din august — într-o imagine simbolică: i-am spus „Chemare” și l-am reprezentat sub înfățișarea unui bărbat tânăr, cu un braț întins, în plin elan, cu celălalt ținând un steag desfășurat. E o chemare la viață, la construcția socialistă. Și în același timp am realizat încă o lucrare — pe care o socotesc un răspuns la acest îndemn — un „Pescar”, care pare că scoate din adâncuri bogățiile apelor...

M-am întors recent din Italia unde am expus, împreună cu alți câțiva colegi, la Bienala de la Veneția. Erau prezente acolo lucrări din cele mai diverse curente artistice, confruntându-se, înfruntându-se, exprimând diferite moduri de a înțelege viața și arta. Erau lucrări de sculptură de înaltă artă și altele care mi s-au părut a fi anti-artă. Am avut însă satisfacția de a vedea că vizitatorii se opreau în fața lucrărilor românești, priveau atent, se mai întorceau o dată, și-și exprimau mulțumirea de a putea urmări o artă robustă, tonică, o artă în care omul nu e mutilat și doborât, ci dimpotrivă, sărbătorit și înălțat. A fost o satisfacție artistică și totodată una patriotică.

Boris CARAGEA
Artist al Poporului

20 de ani

Când au trecut acești douăzeci de ani? Să-i iau la rînd?

În '44 eram încă marinar. De 23 August navigam undeva între Belgrad și Novisad. Apoi a urmat lagărul hitlerist.

Acum 19 ani am fost om de serviciu la un cinematograf. Patronul îmi plătea două salarii: aveam locuință gratuită în spatele ecranului și tot ce găseam în sală era al meu.

În '46 am fost țesător la ITA-Arad, apoi membru în comitetul sindical: smulgeam baronului tain și ne luptam pentru încă 50 de calorii în plus la fiecare porție de la cantină. În '47 am fost activist de partid: un an important din cei douăzeci — anul Republicii.

Anul naționalizărilor, '48, m-a găsit în redacția ziarului „Patriotul” din Arad. Am bătut regiunea palmă cu palmă. Am fost de față când s-a înfipt primul țărșuș pe cimpurile pline de bălării unde avea să se

înălțe fabrica de strunguri. Din însemnările zilnice scrise atunci, s-a născut mai târziu romanul **În orașul de pe Mureș**.

A urmat un an la fel de important: anul primelor gospodării colective. Din peregrinările de atunci au prins cheag **Lența și A venit un om**.

Dacă îau cei douăzeci de ani, an cu an, n-au trecut repede. Aș putea să înșir multe evenimente, defalcate pe luni, uneori pe săptămîni. În fața mea, pe birou, e poza fiului meu: e îmbrăcat militar, zîmbește în obiectiv. Are douăzeci de ani. S-a născut în '44, cu câteva luni după insurecția armată. Dacă asemăn primii mei douăzeci de ani cu anii lui, îl invidiez. Jocurile pe care eu nu le-am jucat la vîrsta jocurilor, le-am jucat cu el șau, mai bine zis, prin el.

Decît să inventariez anii care au trecut, poate e mai interesant să amintesc de naționalizările și colectivizările care s-au petrecut în mine. Nu mai știu precis cînd am ridicat pentru prima oară fruntea în fața patronului. Nu-mi amintesc precis ziua cînd am simțit pentru prima oară că mașinile din filatură sînt și ale mele. Știu doar că de la un moment dat m-am uitat altfel la ele, îmi părea rău că una era zgriată. Nu mai știu precis anul cînd am fost pentru prima oară îngrijorat că n-o să plouă la timp. În schimb, știu precis că am

fost pe malul celălalt al Oceanului Atlantic și pentru prima oară mi s-a părut că plăcuța „Fabricat în România” e prea mică.

În acești douăzeci de ani care au trecut am devenit demn, am căpătat încredere în mine. Sînt nespus de bucuros că trăiesc aici, pe acest imens șantier, că oamenii care taie bulevarde în București sau string porumbul de pe ogoare ori rafinează petrolul la Brazi răsfoiesc **Statuile nu rid niciodată** sau urmăresc într-un cinematograf povestea lui Mihai Coman din filmul **La vîrsta dragostei**.

În fața mea stau alți douăzeci de ani, de maturitate: voi încerca să-i folosesc dînd ceva din ceea ce am primit cu aceeași dărnicie și cu foarte, foarte multă exigență.

Francisc MUNTEANU
Laureat al Premiului de Stat

Unde-i greu e și frumos

Cînd eram copil, îmi spuneam tatălui meu: „Dacă mă urci pe tractor, am să fiu cel mai cuminte băiat din lume”. Tata îmi îndeplinea dorința, dar mă avertiza: „Ioane, eu te urc pe armăsarul acesta de oțel, dar boierul e omul dracului și nu-i place să vadă copii cocolași pe tractor. Dacă se supără, mă dă afară și rămînem muritori de foame”. Așa că, mă apropiam de mașini în general și de tractor în special cu bucuria copilului care vrea să știe totul și, în ace-

lași timp, cu teama că din cauza joacei mele o să i se întîmple tatii mare necaz.

De cînd armăsarul de oțel n-au mai fost proprietatea boierului, ci a poporului, vechia mea pasiune pentru mașini agricole a fost alimentată de arderi noi, nestăvilit. Lucrez cu bidivii aceștia de 20 de ani și mărturisesc că aș fi nefericit dacă m-aș despărți de ei. În două decenii am muncit ca tractorist sau ca organizator în diverse regiuni ale țării. De câțiva ani m-am stabilit în Oltenia mea dragă, bineînțeles tot la S.M.T. În urmă cu ani am lucrat ca director la S.M.T. Bîrca. Era o situație grea. Nici o stațiune din țară nu lucra la un preț de cost atît de ridicat ca aceasta. Nici cadre de mecanizatori nu erau suficiente, iar de brigăzile permanente nu prea se putea vorbi. Dar am primit din plin ajutorul organizației de partid și al cadrelor de ingineri și tehnicieni. În câțiva ani situația s-a schimbat cu totul și lucrul acesta a fost confirmat în 1959, cînd stațiunii de mașini și tractoare din Bîrca i s-a conferit drapelul de fruntaș pe țară.

În iarna lui 1962 mi s-a propus să preiau conducerea altui S.M.T., cel din Cîrcea. Aș minți dacă aș spune că la această propunere am fost copleșit de bucurie. Și această stațiune era codașă fiind certată cu realizarea planului. Eram mîhnit, dar mi-am revenit: pentru că unde e greu e și frumos. Și alături de mine erau cei mai buni oameni din stațiune, comuniștii. Aveam doar 60 de tractoare. Acțiunea de colectivizare se desfășura din plin. Tractoarele — puține, sarcinile — mari, iar stațiunea reclama o totală reorganizare. M-am axat pe două lucruri: constituirea brigăzilor permanente și reconstruirea stațiunii.

Îndrumarea dată de partid, sprijinul primit din partea statului și munca plină de abnegație a colectivului au avut rezultatele scontate. Azi S.M.T. din Cîrcea este o puternică unitate a agriculturii noastre socialiste. Cele 37 brigăzi dispun de un parc mare de mașini cu care statul a dotat stațiunea: 393 tractoare, 197 combine, 50 batoze și alte aproape 2.000 mașini agricole. La gospodăriile colective pe care le deservim noi, gradul de mecanizare a crescut față de 1961 de 3 ori.

Acum, cele 37 de brigăzi ară din plin. Ele s-au angajat ca ziua de 23 August să găsească ogoarele cu arăturile efectuate pe întreaga suprafață. Și sînt convins că așa se va întîmpla. Oamenii cu care lucrez au deprins un bun obicei: cînd își iau un angajament, orice s-ar întîmpla, îl duc pînă la capăt. Trebuie să menționez și alte realizări ale colectivului: condițiile de cazare ale tractoriștilor, noua școală profesională cu 8 săli de clasă, laboratoarele, atelierelor în care învață și muncesc 40 de elevi.

Îmi amintesc de anii mei de copilărie și de ucenicie și fac comparație cu viața tinerilor mecanizatori de azi. Iată-l pe cel mai tînăr tractorist de la noi, pe Marin Potîrniche. El muncește cot la cot cu tractoriștii vîrstnici, avînd cale liberă pe ogoarele înfrățite. Și el — ca și mine — cînd avea 13 ani, se cocolașea pe tractor, fără să-i cunoască tainele. Dar în cu totul alte condiții. Pe el nu l-a avertizat niciodată tatăl său că joaca cu tractorul ar putea să-i aducă în situația de a fi muritor de foame. Nu! Pentru că s-a născut în era socialismului.

Ion DELCEA
Erou al Muncii Socialiste, directorul
Stațiunii de mașini și tractoare Cîrcea,
regiunea Oltenia

AUGUST

LUNA CEA MAI FRUMOASĂ!

— Ai să afli când va veni momentul — răspunse nenea Tudor, la întrebările destul de străvezii ale lui Mustea, care de obicei reușea să-și stăpânească curiozitatea. Deocamdată e mai bine să nu știi.

— Ca să nu mă mir singur, de ce treabă importantă am făcut?

— Poate și asta, dar nu exagera. Acțiunea n-ai făcut-o tu, ai luat numai parte la ea.

— Așa-i. Nici măcar nu știu la ce am luat parte. Poate că e chiar mai bine să nu știu. Cine-i prea curios, moare curînd, zice înțelepciunea populară.

— Ei vezi? Taci și așteaptă — zise nenea Tudor, sorbind dintr-o ceașcă de ceai și uitîndu-se cu coada ochiului la Mustea. Acesta, între timp, își turnase al doilea pahar de rom și-l dăduse pe gît.

— Am să-ți povestesc o scurtă întâmplare, nene Tudore. Am citit-o undeva.

Nenea Tudor îl iscodi cu privirea, dar nu spuse nimic. Era curios unde voia să ajungă.

— Într-o noapte, pe viscol, undeva în Elveția, un om a pierdut drumul și a rătăcit multă vreme încoace și încolo pe o vale largă, prin nămeți, fără să se dumi-rească unde se găsește. Într-un tîrziu a dat peste o casă și a bătut la fereastră. S-a aprins o lumină și un bărbat somnoros i-a deschis. Călătorul i-a povestit ce pățise și l-a rugat să-i dea adăpost pînă a doua zi.

— Și de unde vii acum?

— Știi de unde am plecat, dar nu mai știu pe unde am venit. În orice caz, din această direcție — zise călătorul, arătînd cu mîna dincotro venise.

Gazda se uită la el mirat, apoi spuse încet clătînd din cap:

— Dumneata știi că ai trecut peste Lacul Lemán? Și abia de-a prins o pojghiță de gheață!

Călătorul făcu ochii mari, rămase cu gura căscată, duse mîna la inimă și căzu cu capul pe masă. Murise de spaimă. Numai gîndul primejdiei, prin care trecuse fără să-și dea seama, l-a ucis.

— Ei vezi, dragă Mustea? Oricum, se vede treaba că era cam slab de inger călătorul tău...

— Cam așa. Eu însă nu sînt slab de inger.

— Și totuși n-am să-ți spun, tocmai pentru că stăruie atîta.

— Iacă, nu mai stăruie. Te rog să mă ierți.

— Iacă te-am iertat. Știi că-i doar o curiozitate copilărească.

— Ascultă, nene Tudore, eu am un prieten la închisoare, unul Sandu Crai — a căzut la Sibiu în 1943, după cum ai auzit probabil. Acest prieten spunea că lui partidul nostru i se pare ca un cerc al cărui centru nu-l știi unde e, dar de circumferință dai peste tot. Cam așa spunea, pornind de la o cugetare a filozofului francez Pascal.

— Ei și?

— Eu cred că există undeva un centru, undeva! Mi s-a părut totdeauna că acest centru trebuie să fie la închisoare sau în lagăr. Așa o fi și acum? Tare aș vrea să știu cine a evadat.

— Numai atîta vrei să știi! — exclamă nenea Tudor, pe jumătate supărat, pe jumătate amuzat. Măi, da-ncăpăînat mai ești! Imi

*) Fragment din vol. II al romanului „Pe muche de cuțit”, în pregătire.

dai ocol ca vulpea cotețului de găini. Au evadat mai mulți...

— Atunci am să mor prost — se dădu bătut Mustea.

— Nu știu nici eu. Vom afla noi într-o zi. Vorbesc foarte serios. Iar un membru de partid se poate găsi mai departe sau mai aproape de chiar centrul partidului. Cîteodată, ca loc, datorită sarcinii pe care o îndeplinește, se poate găsi lângă acest centru, fără s-o știe. Dar un lucru trebuie să-ți fie clar: oriunde s-ar găsi un membru de partid, el este o conștiință activă. O conștiință luminată de cea mai înaltă concepție de viață, pusă în slujba celui mai înalt ideal al omenirii. Înțelegi? Un comunist nu e un simplu șurub, o roțiță, cum pretind dușmanii noștri, el e o conștiință omenească, devotată cauzei clasei muncitoare. Un comunist trebuie să fie pătruns de acest adevăr și în orice împrejurare să acționeze în consecință.

— Fără să pună prea multe întrebări.

— Da. Dar să învețe mult, să gindească mult și să pătrundă în miezul faptelor, să le studieze în lumina năzuințelor poporului și a imperativelor revoluției. Dacă e într-adevăr legat de popor și cunoaște legile de dezvoltare ale vieții și ale societății, un comunist poate să răspundă la orice întrebare pusă, de realitate, îndreptându-l pe făgașul revoluției. Fiindcă partidul trăiește în noi și prin noi. Să nu uiți niciodată că noi, comunistii, sintem oriunde și oriunde conducători și totodată slujitori ai maselor. Înțelegi cât e de greșită părerea prietenului tău, pe care se pare că ți-ai însușit-o? Are aceleași rădăcini ca și curiozitatea ta.

— Înțeleg și-ți mulțumesc, dumitale și partidului.

— Așa te vreau. Și acum să aminăm discuțiile teoretice pe mai târziu, fiindcă ne așteaptă o mulțime de treburi practice. Iată ce ai tu de făcut: nu te miști din casa asta, iar când lipsesc eu, răspunzi la telefon și spui că nu sînt acasă, dar că mă întorc la ora pe care ți-o voi indica. Dacă cel ce telefonează nu spune de la început parola, pui receptorul jos și nu

răspunzi nimic. Poarta n-o deschizi și nu te arăți, dacă sună cineva. De altfel am să și tai firul de la sonerie. Nici la bătaie în ușă nu răspunzi.

După ce rămase singur, Mustea fu cuprins de o emoție ciudată. Cuvintele lui nenea Tudor îl răsculseră. Deși era pătruns dinainte de toate aceste adevăruri, datorită experienței de vechi revoluționar a lui nenea Tudor, însuflețirii cu care le rostise. Iar gravitatea momentului, pe care Mustea o intuia, le dădea o deosebită însemnătate.

Nenea Tudor nu mai veni în ziua aceea, nici seara, nici noaptea. Nici telefonul nu mai sună. Mustea turba, căci se simțea rupt de lume. Tare ar fi vrut să plece în oraș. Dar nu se putea. Primise doar sarcina de-a nu părăsi casa! Nu izbuti să închidă ochii toată noaptea. Numai spre ziua ațipi puțin. Era sigur că ceea ce i se ceruse să comunice mai departe, știau de-acum toți. Nenea Tudor totuși ar fi trebuit să vină! De ce întârzie?

Abia în ziua de 22 august dădu nenea Tudor pe acasă, dar și atunci numai pentru o clipă.

Nenea Tudor îi păru misterios lui Mustea. Tot ce putu să afle de la el era că regele și Antonescu, ca și toți șefii partidelor burgheze, își pierduseră capul de spaimă. „Noi știm ce avem de făcut și sintem pregătiți! — îi spuse lui Mustea la plecare și îi strînse mîna. Tu rămîi aici și mă aștepti“.

Dar nenea Tudor se întoarse abia a doua zi. Părea nervos. Mustea nici nu îndrăzni să-i adreseze vreun cuvînt. Îl observa doar cu coada ochiului, în timp ce se prefăcea că citește o carte, pe care de fapt nu o putea urmări niciunul. Gîndurile îi fugeau în altă parte. Firește că nu avea de gînd să-i împărtășească lui nenea Tudor intenția sa de a se înrola ca voluntar în armata de eliberare. Ar fi părut prea neserios. Și poate că nenea Tudor l-ar fi și repezit. Într-adevăr, poate nici nu era serios. Acum îi ardea lui de front? Totuși, ar fi vrut să discute cu el despre

situația politică, despre ceea ce va urma. Dar nenea Tudor, cu mîinile la spate, se uita tot timpul pe geam, de după draperiile lungi, de catifea galbenă.

Deodată sună telefonul. Nenea Tudor ridică grăbit receptorul.

— Am înțeles — răspunse, după ce ascultă puțin. Cum? Cînd asta? Chiar acum? Sintem gata!

Nenea Tudor puse receptorul jos și se întoarse spre Mustea.

— Acu-i acu! — zise. A bătut ceasul pentru noi. Eu plec. Deseară, chiar dacă nu mă întorc pînă atunci, te duci și te prezinți la șapte fix la restaurantul Patronajului de la interne. Îl cauți pe Daroiu. Îi spui atît: „Azi facem ceea ce trebuie să facem mîine“. Cu un ceas mai devreme! Adică, măi frate, cu o zi mai devreme.

Mustea asculta limbajul acesta misterios și se uita la nenea Tudor. Dar nu voia să mai întrebă nimic.

„Cu cine o fi vorbit nenea Tudor?“

Mustea rămase singur și se frămînta. Nu-și dădea seama despre ce era vorba. Înțelegea numai că Daroiu era șeful unui grup patriotic. Deci grupul avea o misiune de îndeplinit, din moment ce îl trimisese nenea Tudor la Daroiu. „Dar ce misiune?“, se frămînta.

„S-a terminat, așadar! Sau, mai bine zis, acum începe“, continuă apoi Mustea. I se păru brusc că înțelege. „Acu-i acu!“, zisese nenea Tudor. Scoase, ca împins de un resort, pistolul Walther din buzunarul interior al hainei și începu să-l controleze. I se părea cam mică arma aceasta cu un calibru de nouă milimetri. Numără cartușele, puse siguranța și vîrî arma la loc, acolo unde se țin de obicei actele de identitate. Apoi își aduse aminte de Cluj, de momentul cînd se uita prin țeava puștii la lumină, spre cer, ca să vadă dacă e curată, atunci cînd plecaseră de acolo cu patru ani în urmă. „Patru ani fără două săptămîni, își zise, verificînd în minte datele. Acum întorcem armele!“

Era ora trei după-masă iar afară, soare, senin, cald, liniște. În România luna august este una dintre cele mai frumoase.

După ieșeni, iată, vine rîndul succesorilor să-și facă plimbările cotidiene pe un covor policrom țesut din granituri sidefii de Labrador și negre de Suedia, cu leșezi roze din Bavenno sau roșii din Carelia și cu intarsii de marmură albă de Ruschița. În mijlocul orașului, pe o colină de unde se deschide o vastă panoramă spre vechea cetate de scaun a Sucevei, a început să se înalțe un ansamblu de artă monumentală. Poate că „a înălța“ nu e tocmai cuvîntul propriu, pentru că dimensiunea dominantă a peisajului e orizontală. O largă piață de agrement va oferi cetățenilor veniți să se odihnească pe băncile sale, un interesant fapt de artă plastică: pavimentul pieței va fi ornamentat cu o serie de frize decorative, întreaga piață fiind de altfel placată cu ritmuri decorative ca niște covorașe, din granituri gri-verzui cu rapeluri colorate în roșu, negru, cenușiu. Cîteva date doar: din cei aproximativ 9.000 m p ai pieței, circa 306 m p vor fi ocupați de decorații, cele zece frize avînd, fiecare, de la o suprafață de 8,50 m pe 7,50 m, la una de 3 m pe 4 m.

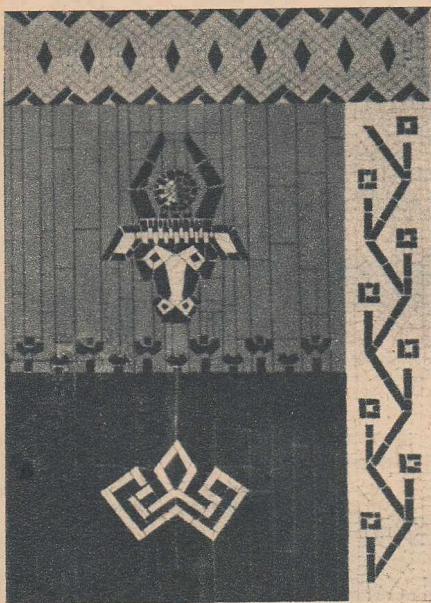
Piața Unirii din Iași fusese o primă — și în felul ei unică — experiență: Olga Porumbaru și Gheorghe Șaru concepușeră, pentru înția oară la noi, acest ansamblu plastic în care pavimentul trebuia să se acorde cu volumele arhitecturale din jur, cu spațiul aflat la îndemînă, cu tradiția artistică și cu specificul regiunii. Traversînd piața după treburi sau rezervîndu-și o oră de plimbare prin centru, ieșenii se desfată cu noile valori arhitectonice ale orașului, dar și cu acest element-surpriză al peisajului lor urbanistic.

Aceiași doi artiști, în colaborare cu arhitectul Horia Constantinescu de la D.S.A.P.C.-Suceava (cărui îi aparține concepția arhitectonică a pieței), au realizat și proiectele noii piețe sucevene, dîndu-i acesteia — spre deosebire de masivitatea sobră a decorațiilor ieșene — un caracter mai vesel, mai exuberant, adecvat caracterului său de piață de agrement. I-am văzut proiectele pe niște coli uriașe de hîrtie — înșirate pe tot spațiul unei săli vaste — proiecte în care arta colaborase strîns cu geometria, în care frizele se metamorfosaseră într-un joc amestecat și încurcat de linii, pătrate, triunghiuri. Încurcat doar pentru omul neavizat, căci artiștii numerotaseră cu cifre fiecare pătrățel sau dreptunghi, precizîndu-i

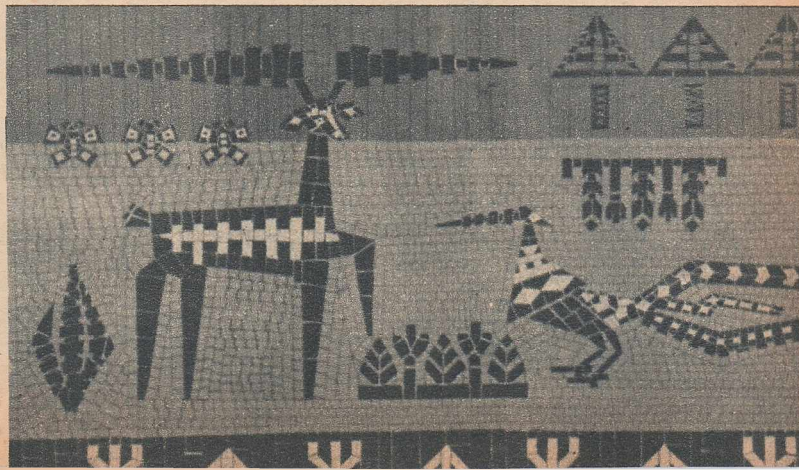
torodată fiecărui culoarea dorită. După aceste planuri întocmite cu meticulozitate de matematician, se va tăia apoi fiecare lespede, fiecare pavălă din mozaicul care va împodobi în cele din urmă piața. Alături de aceste zeci de metri de hîrtie albă fără vreo elocință artistică, se aflau însă, în acuarulă, machetele viitoarelor frize. Creionul și pensula indicau aici drumul pe care-l vor urma nu peste mult timp graniturile și marmura. În țesătura uriașă a pieței se încadrează aceste frize care vorbesc — într-o expresie lapidară, stilizată în spirit modern — despre bogățiile regiunii, despre realizările actuale, despre momente din trecutul istoric al regiunii. Păunul și cerbul — de pildă — vor sugera fauna locurilor, capul de bour — emblema veche a Moldovei, niște copaci foarte ritmici vor aminti de vestitele păduri sucevene, niște roți dințate — industria, dezvoltată aici în anii construcției socialiste. Și pentru că piatra nu poate fi mînuită ca pasta de pe paletă, aceste ornamentații au fost tratate în pete mari de culoare, realizate din leșezi mari de granit, de felul aceluia care înconjurau odinioară vechile mănăstiri și palate romînești. Cele două machete pe care le reproducem în pagina de față pot întări spusele noastre: întreaga piață a fost gîndită pornind de la concepția stilistică a covorului romînesc specific regiunii, folclorului sucevean fiindu-i izvorul cert de inspirație. Însăși cromatica decorațiilor o va respecta pe cea folosită — cu un simț poetic al culorii — în arta populară a regiunii. Compoziția pieței e elaborată în așa fel încît adună cîteva din cele mai mari decorații într-un buchet, în jurul unui bazin, de aici pornind lateral niște compoziții mozaicale ce amintesc țesăturile covorașelor romînești care conduc spre alte două puncte decorative. Aceste fișii ritmice — de circa 60 m lungime — amintesc de cusăturile de pe țile moldovenești, de briele sucevene, și cuprind spațiile verzi cu care va fi presărată piața.

Cioplitorii în piatră de la întreprinderea bucureșteană „Marmura“ au tăiat în granit ceea ce inspirația artiștilor a schițat pe hîrtie. Și iată că Suceava se înnoiește. Frumuseților monumentale ale naturii li se adaugă încă una, creată de mîna omului. Și care are curajul de a se lua la întrecere cu ele.

Sanda FAUR

Covoare din granit pentru Suceava

UN
CARTIER
NOU
IN
SIBIU
VECHI

Oraşul Sibiu avea la una din extremităţile sale un cartier vechi (Thezeianum), creat încă pe vremea împărătesei Maria Theresza, pentru a fi locuit de muncitorimea săracă a Sibiuului. Cartierul păstra amprentele unei vieţi mizere: cocioabe, drumuri desfundate şi, alături de ele, fostele grajduri imperiale. Aceasta până când gospodăria de azi ai oraşului nostru l-au supus unei transformări radicale. Cea mai mare parte din ce reprezenta altădată Thezeianum a fost demolată, zeci de blocuri înălţându-se pe locul unde înainte erau doar cocioabe şi grajduri. Cartierul acesta înnoit cu case moderne este locuit azi de muncitorii întreprin-

derilor sibiene. Numai în acest an au fost date în folosinţă peste 400 de apartamente, urmînd ca pînă în ajunul marii sărbători a eliberării numărul lor să se ridice la 500. În cartier s-au deschis şcoli noi şi moderne, magazine cu autoservire, săli de spectacole etc. Dar opera de transformare a vechiului Thezeianum nu s-a terminat: lucrările vor fi extinse şi asupra unor colţuri mai îndepărtate ale cartierului.

Fotografia pe care v-o trimitem redă un aspect din acest colţ al Sibiului modern.

Ion CONSTANTINESCU
maltru principal în construcţii,
Sibiu

RITMUL DEZVOLTĂRII

„Aş vrea să ştiu care-i diferenţa între ritmul actual de dezvoltare a industriei noastre şi cel antebelic?”

C. DIMA
Bucureşti

Răspunde I. PĂCUBARU, director general adjunct al Direcţiei centrale de statistică.

După douăzeci de ani de la eliberarea patriei de sub jugul fascist, ani de muncă asiduă şi planificată, ani de înfăptuire a celor mai cuceritoare vise, România socialistă se înfăţişează azi ca o ţară în continuu progres, cu o economie care se dezvoltă complex şi echilibrat, pe o linie continuu ascendentă, în interesul bunăstării materiale şi culturale a oamenilor muncii.

Aruncînd o privire înapoi asupra drumului parcurs în aceşti ani, putem întui mai bine profunde transformări înnoitoare, pătrundem mai adinc semnificaţia lor. Timpul care s-a scurs de la eliberare este relativ scurt, dar raportat la dimensiunea marilor transformări ce au avut loc în această perioadă, capătă proporţiile unei întregi epoci istorice. Semnificaţia celor afirmate mai sus poate fi uşor înţeleasă dacă analizăm paşii gigantici, exprimaţi în ritmul înalt în care s-a dezvoltat economia noastră naţională în aceşti ani, comparativ cu ritmurile obţinute în România burgheză-moşierască şi în alte ţări ale lumii. Pentru a nu îngreuna pe cititori cu prea multe cifre, ne vom referi la cele mai semnificative.

Se ştie că venitul naţional este indicatorul a cărui dinamică rezumă în modul cel mai expresiv dezvoltarea unei economii, potenţialul său economic. De aceea, ne vom referi asupra creşterii venitului naţional şi a producţiei industriale.

În anul 1963, venitul naţional al ţării era de 3,4 ori mai mare decît în 1938, iar producţia globală industrială de 7,4 ori.

Ţinînd cont de faptul că nivelul producţiei industriale din anul 1938 a fost atins aproximativ în 1949, iar al venitului naţional în 1950,

rezultă că aceste însemnate creşteri au fost obţinute în 13 şi respectiv 14 ani, realizîndu-se un ritm mediu anual de creştere de 9,6% la venitul naţional şi de 15,4% la producţia globală industrială. Cît de uriaşe sînt aceste succese, ne putem da seama dacă aruncăm o privire asupra ritmului de dezvoltare a economiei Romîniei burgheză-moşierăşti în anii antebelici. Astfel, în perioada 1928-1938, producţia globală industrială a crescut cu circa 50%, iar venitul naţional cu circa 11%, adică cu un ritm mediu anual de 4,1% şi respectiv 1,1%. Continutînd să se dezvolte în ritmul realizat în această perioadă, Romîniei burgheză-moşierăşti i-ar fi fost necesari peste 50 de ani pentru obţinerea sporului de producţie industrială realizat sub regimul democrat-popular în numai 14 ani şi circa 110 ani pentru a obţine sporul de venit naţional realizat în 13 ani.

Orice comentarii asupra acestor cifre sînt de prisos. După ritmul de dezvoltare al economiei în perioada construirii socialismului, România se situează printre primele ţări din lume, ritm care în perioada desăvîrşirii construcţiei socialismului s-a accentuat. Această constatare este demnă de reţinut pentru combaterea teoriilor unor economişti burghezi cu privire la încetinirea ritmurilor de dezvoltare a ţărilor socialiste pe măsura atingerii de către acestea a unui nivel economic mai ridicat.

Ritmul înalt de dezvoltare al economiei noastre naţionale confirmă justeţea politicii economice a partidului nostru, clarvizionul sa izvoit din aplicarea creatoare a învăţăturii marxist-leniniste, potrivit condiţiilor concrete ale ţării noastre, capacitatea sa de a folosi chibzuit energiile şi capacităţile de care dispunem, toate posibilităţile interne, pentru obţinerea celor mai bune rezultate. Aceasta indică totodată entuziasmul cu care oamenii muncii dau viaţă politicii partidului nostru, convinşi fiind că ea reprezintă singura cale pentru desăvîrşirea construcţiei socialismului, pentru valorificarea superioară a resurselor naturale ale ţării şi creşterea bunăstării poporului.

TELEVIZIUNEA: IERI, AZI, MÎINE

„Doresc să cunosc trecutul televiziunii şi cîte ceva despre viitorul ei”.

Radu GHEORGHÎĂ
Galaţi

Răspunde prof. univ. SERGIU CONDREA, Institutului politehnic, Bucureşti.

Nu se poate fixa data exactă de naştere a televiziunii, deoarece televiziunea este rezultatul colaborării în decurs de aproximativ un secol a numeroşi savanţi, specialiştii în diferite domenii.

Bazele fizice ale televiziunii au fost puse încă de la începutul secolului trecut. În anul 1839 savantul francez A. C. Becquerel descoperă prima metodă de transformare a luminii în electricitate, prin celula fotovoltaică. În anul 1873, May studiază variaţia rezistenţei unor corpuri sub acţiunea luminii, descoperind celula fotorezistivă din seleniu, a cărei rezistenţă scade cînd este iluminată.

Între anii 1870-1875, fizicianul rus Stoletov studiază pentru prima oară efectul fotoelectric extern, punînd bazele ştiinţifice ale explicaţiei acestui fenomen, precum şi ale aplicaţiilor posibile ca traductoare fotoelectrice.

Dar ideea de a transmite imagini animate, folosind astfel de elemente fotoelectrice, se pare că a avut-o pentru prima oară C.R. Carey, în anul 1875. El propunea realizarea televiziunii prin transmiterea simultană a semnalelor video, printr-un număr mare de fire conductoare. Evident că soluţia nu era practică, deoarece pentru o bună definiţie a imaginii ar fi fost necesare cîteva milioane de fire.

Principiul de transformare a imaginii luminoase într-o succesiune de semnale electrice, care să se poată transmite pe un fir sau pe o lungime de undă, a fost stabilit de Sawyer în 1877.

Primul procedeu practică de explorare a imaginii, pentru transformarea ei dintr-o informaţie globală într-o succesiune de semnale elementare, a fost descoperit în anul 1884 de Paul Nipkow şi constă dintr-un disc prevăzută cu orificii plasate în spirală pe marginea lui,

disc ce se roteşte cu mare viteză în faţa imaginii, astfel că imaginea este explorată în linii succesive linii ce sînt de fapt arce de cerc).

Discul lui Nipkow — prin care se „citeşte” imaginea punct cu punct (aşa cum, mult mai încet, se citeşte o pagină de carte) şi apoi se „scrie” la postul de recepţie aceeaşi imagine, tot punct cu punct — a fost utilizat mult timp pentru transmiterea imaginilor fixe şi animate prin semnale electrice.

Primul sistem practică de televiziune a fost realizat de Baird în anul 1926, în Anglia, cu ajutorul discului Nipkow. Dar acest sistem mecanică de explorare nu putea asigura o viteză suficient de mare, pentru a se obţine imagini acceptabile.

Trebuia găsit un procedeu de explorare mult mai rapid, cu mişcări lipsite de inerţie şi de frecare. Acesta este procedeuul electronic de explorare. Principiul acestei explorări electronice a fost stabilit încă din anul 1907, de Boris Rosing, la Petersburg.

Mult mai tîrziu, în anul 1925, fostul elev al lui Rosing, savantul V. K. Zworikîn, stabilit în Statele Unite ale Americii, a inventat şi construit primul dispozitiv videocaptor de mare eficacitate, numit „iconoscop”. Acesta conţine un ecran pe care se proiectează imaginea video, ecran format dintr-un mozaic de cîteva sute de mii de celule fotoelectrice punctiforme.

În anul 1929 Zworikîn recepţionează prima imagine animată, transmisă cu un iconoscop şi redată cu un „cinescop” (tub cu fascicul electronic, care „scrie” rapid imaginea pe un ecran fluorescent).

De atunci pînă în prezent progresele au fost foarte rapide. În ultimii ani s-au efectuat şi experienţe reuşite de televiziune în culori şi în relief (stereoscopică).

Perspectivă televiziunii în viitor se întrevăd pe următoarele linii: simplificarea şi ieftinirea televizoarelor în culori, televizoare pentru proiecţie pe ecrane mari, înlocuirea tubului catodic din televizoare prin panou electroluminiscent amovibil, generalizarea videotelefonului şi realizarea unui sistem practică de televiziune în relief.

ATENUL R. P. ROMÎNE

„Care este istoricul Ateneului Republicii Populare Romine şi care sînt îmbunătăţirile ce se aduc acestei impunătoare construcţii cu caracter cultural?”

Al. GĂLĂTUŞ
Vatra Dornei

Răspunde arhitect VASILE RADO, membru în Comitetul de Stat pentru construcţii, arhitectură şi sistematizare.

Ateneul Republicii Populare Romine a fost construit între anii 1886-1888 din iniţiativa societăţii „Pentru propagarea cunoştinţelor folositoare în popor”, fondată în 1865 de Constantin Exarcu V. A. Ureche şi Nicolae Creţulescu Fondurile au fost strînse prin colecţi publică, sub lozina: „Daţi un leu pentru Ateneu”.

Construcţia este amplasată pe fundaţiile unui circ neterminat, închinat de „Societatea ecvestră romină”. Planurile arhitectului francez Albert Galleron au fost adoptate la fundaţiile existente, de unde rezultă — probabil — forma rotundă a sălii. Clădirea este proiectată şi realizată în stilul epocii numit „eclectic”. Sub faţada clasică de templu grec, interioarele sînt realizate într-un amestec de stiluri şi motive arhitecturale. Este de remarcat însă bogăţia ornamentei şi execuţia deosebit de îngrijită a finisajelor. Pe lîngă frumoasa rotundă de la parter şi sala de concerte de formă rotundă, clădirea mai cuprinde numeroase săli de mari dimensiuni, utilizate odinioară ca săli de muzee şi de expoziţie. Ele servesc azi drept săli de repetiţie pentru formaţiunile Filarmonicii de stat. Cupola sălii, aşa cum se vede din interior, se află cu 6-8 metri sub cupola exterioară, de care este suspendată. În decursul vremii clădirea Ateneului a suferit foarte puţine modificări; s-a introdus lumina electrică în loc de iluminatul superior din sălile aripilor laterale.

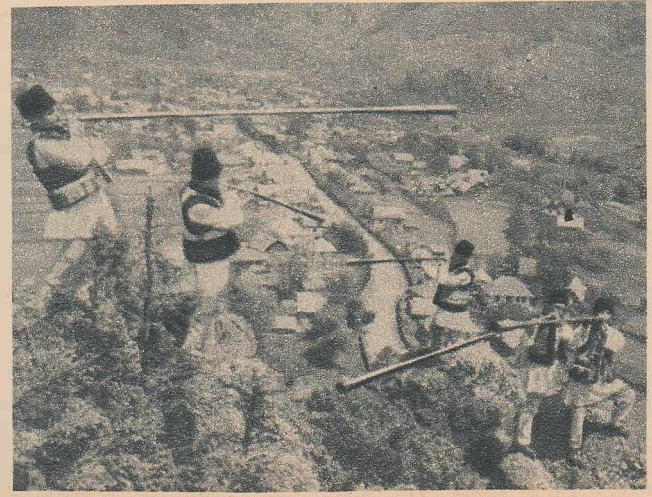

F. PLOPU
Cîmpulung-Moldovenesc

DE PE STÎNCA ZIMBRULUI

Imaginea pe care v-o trimitem prezintă un aspect pitoresc din împrejurimile Cîmpulungului Moldovenesc. Fotografia am realizat-o într-o dimineaţă din vara aceasta, pe cînd o echipă de buciumaşi se afla pe stîncă Zimbrului, la poalele Rarău-

lui. Buciumaşii aceştia fac parte dintr-o formaţie cultural-artistică a complexului C.F.R. Cîmpulung-est şi au venit aici pentru a repeta într-un cadru adecvat.

sub reflectoare CÎNTEGUL ȘI JOGUL

Dansatorii de la uzinele „Industria sîrmei” din Cîmpia Turzii atrag în jurul lor spectatorii, chiar și în sfertul de oră al unei repetiții în aer liber.

Corul căminului cultural din Fierbinți (reg. București) a fost aplădit cu aplauze, atât pentru calitatea interpretării vocale cât și pentru frumusețea portului popular.

Buciumașii din Spulber (reg. Galați).

FLOAREA DANSANTĂ

de Nina CASSIAN

Sînt mulți ani de cînd florile ianșează în patria noastră. Fiecare regiune a țării își trimite corolele la o întrecere de vitalitate și culoare și de fiecare dată grădina e mai bogată, mai puternică și mai strălucitoare.

Prin mișcare, cîntec și cuvînt, sute de mii de oameni își exprimă elanul, spiritul și frumusețea.

Ce înseamnă, de fapt, „artiști amatori”? E compatibilă severa

și plina de răspundere disciplină a artei, cu epitetul „amatoare”? Răspunsul îl primim prin sute de mii de versuri, melodii și gesturi armonizate. Nu e vorba de improvizatie, ci de spontaneitate condusă cu multă muncă și pricepere spre eficacitate artistică.

Sute de mii de oameni își dedică timpul liber cultivării frumosului. Nesecata forță creatoare multilaterală a poporului triumfă

și aici, în aceste explozii de tinerețe, talent și pasiune.

Este aci o mărturie a prezenței tot mai active a frumosului cotidian, o demonstrație și un rezultat al educației estetice de masă, un simptom al viitorului în care, eliberată de alienări, umanitatea va practica frumosul ca pe o necesitate firească.

Cei care participă la al VII-lea Concurs pe țară al formațiilor artistice de amatori sînt totodată cei care întîmpină a 20-a aniversare a eliberării patriei cu succesele lor profesionale, cu efortul lor perseverent de a fertilitiza toate colțurile țării, în lumina biruitoare a socialismului.

Nu demult, lîngă Ipotesti, în pădurea foșnind de adierea geniului eminescian, o formație artistică de amatori i-a uimit pe oaspeții din 30 de țări cu flacăra ritmică a dansurilor, cu puritatea cîntecelor ei. Superba floare dansantă le-a stîrnit emoția și admirația, ca un simbol al bucuriei și energiei poporului nostru, al capacității lui de a produce valori materiale și spirituale de cel mai înalt nivel.

Acesta e sensul aplauzelor care răsună pe scena finalei concursului, salutînd frumusețea fără bătrînețe și fără de moarte.

DEZVOLTAREA CULTURII ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ÎN R.P. ROMÎNĂ

	1938	1963
Teatre și Instituții muzicale	18	126
Cinematografe	338	5.391
Numărul abona- mentelor la radio și radioficare	252.000	2.549.000
Numărul abona- mentelor la te- leviziune	—	245.000
Numărul elevilor din școlile de cultură generală	1.604.481	3.058.339
Numărul studen- ților	26.489	112.611

În R.P. Romîna se tipăresc anual 424 ziare și reviste într-un tiraj de peste 1.100.000.000 exemplare.

DEZVOLTAREA MIȘCĂRII ARTISTICE DE AMATORI

Există în țară peste 1.000.000 artiști amatori constituiți în peste 40.000 formații artistice, din care

- 3.200 formații instrumentale
- 6.000 ansambluri corale
- 9.600 echipe de dansuri
- 9.500 brigăzi artistice de agitație
- 12.500 echipe de teatru și de teatru de păpuși
- 29.500 soliști vocali, instrumentali și dansatori.

La cea de-a doua etapă a celui de-al VII-lea Concurs al formațiilor artistice de amatori de la orașe și sate au participat:

- 29.325 formații artistice, numărînd
- 712.850 artiști amatori.

S-au prezentat:

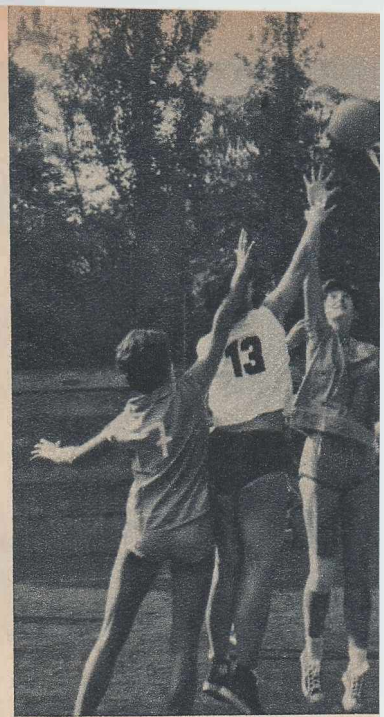
- 157.702 spectacole cu 43.187.000 spectatori.

Dansurile oșene sînt, într-adevăr, neîntrecute.

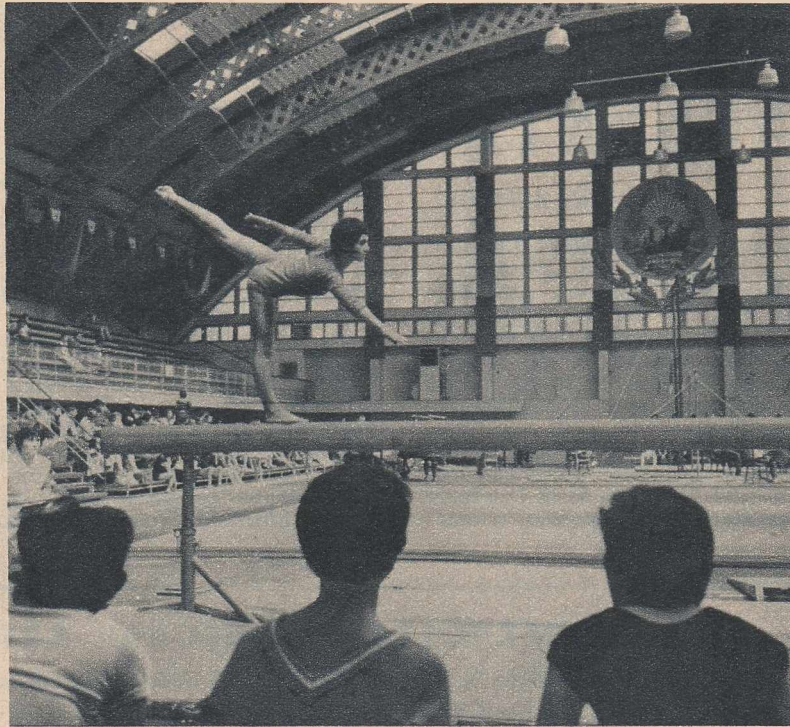

1

3

2

În condițiile avântului general realizat în toate domeniile vieții politice, economice și sociale, a fost creată și se dezvoltă neîncetat mișcarea noastră sportivă. De parte de a mai fi un mijloc de distracție ori de exploatare pentru un pumn de oameni avuți, sportul este în zilele noastre o activitate socială deosebit de utilă. Potrivit sarcinilor trasate de partid și guvern, activitatea sportivă a devenit un mijloc eficient de întărire a sănătății oamenilor muncii, de educație comunistă, de creștere a unei generații viguroase, capabile să îndeplinească cu succes mărețele obiective ale construcției socialiste.

Puternica bază materială în continuă creștere de care se bucură astăzi sportul reprezintă o mărturie a grijii partidului și guvernului. Față de anul 1944, avem

Cîteva imagini de la finalele Spartachiadei republicane:

① Pe traseul din jurul stadionului „23 August” defilează motocicliștii înaintea marii întreceri finale.

② În sala „Floreasca” la întrecerile gimnastelor.

③ Pe unul din terenurile „Știința” s-au întrecut baschetbalistele.

ediții ale Jocurilor Olimpice sportive române au în trat în posesia a 27 de medalii (9 de aur, 5 de argint și 13 de bronz). Să adăugăm la vitrina trofeelor cele 8 Cupe ale campionilor Europei, toate cele ediții ale „Cupei Păcii” la rugbi și toate cele 5 ediții ale „Cupei țărilor latine” la tir, la care au participat. Să adăugăm, de asemenea, că băieții și fetele noastre sînt campioni mondiali de soluți la handbal în 7, că în 196 am cucerit 6 titluri mondiale la caiac-canoe; să amintim că veleibaliștii noștri sînt campioni europeni, că luptătorii, scrimeri, rugbiștii, șahiștii ș.a. au obținut performanțe de prestigiu în acești ani.

De la periferia sportului mondial, la locul 10 în lume din 6 de țări participante la Jocurile Olimpice de la Roma — iată unde a ajuns sportul României socialiste într-un timp relativ scurt istoricește.

Sărbătorind cea de-a XX-aniversare a eliberării, sportivii noștri își manifestă dragostea, atașamentul și recunoștința față de patria socialistă și partidul iubit, angajîndu-se să lupte cu tot elanul lor tineresc pentru ca la Jocurile Olimpice de la Toki și în alte competiții internaționale să reprezinte cu cinste Republica Populară Română.

Mircea COSTE

Sărbătoare pe stadioane

azi de peste 50 de ori mai multe stadioane și terenuri de fotbal, de 12 ori mai multe piste de atletism, de 8 ori mai multe terenuri de volei, baschet, tenis, de 7 ori mai multe săli de sport. La București, Galați, Constanța, Timișoara, Bacău, Hunedoara, Iași, Pitești, Baia Mare, Cluj și în alte orașe ale țării au fost construite mari baze sportive moderne.

Sub conducerea partidului, Uniunea de Cultură Fizică și Sport a devenit o largă organizație obștească, care numără peste 3.400.000 de membri, activînd în peste 10.000 de asociații și cluburi sportive.

O deosebită amploare cunoaște activitatea sportivă de mase. La orașe și sate, campionatele asociațiilor, duminicile culturale-sportive, spartachiadele, concursul pentru insigna de polisportiv ș.a. atrag anual la practicarea organizată și sistematică a exercițiilor fizice și sportului mili-

oane de oameni ai muncii, cei mai mulți tineri.

De un succes deosebit s-a bucurat Spartachiada republicană, organizată în cinstea celei de-a XX-a aniversări a eliberării, dovedind prețuirea pe care masele o acordă sportului, ca și maturitatea crescîndă a organizațiilor și organelor U.C.F.S. Cea mai mare competiție sportivă de mase și de performanță — Spartachiada republicană — a reunit pe terenurile de sport circa 4.700.000 de concurenți. Astăzi au fost încununăți campionii celor 14 ramuri de sport ale finalei, care s-a desfășurat la București.

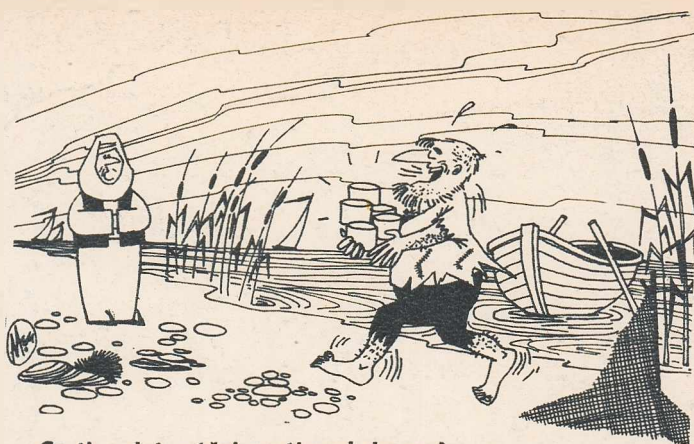
Rezultate importante au fost obținute în aceste două decenii și în sportul de performanță. Din rîndurile participanților la competițiile de masă s-au ridicat necontenit talente. Avînd asigurate condițiile necesare (baze sportive corespunzătoare, peste 4.000 de cadre de specialitate etc.), desfășurînd o bogată acti-

vitate competițională, tinerele talente și-au însușit — pe baze științifice — măiestria sportivă și au cucerit succese de prestigiu în arena mondială la peste 40 de ramuri sportive. Față de numai 2 titluri mondiale, 4 europene și 22 balcanice, obținute de sportivii români în întreaga istorie a sportului nostru dinaintea lui 23 August 1944, în numai douăzeci de ani au fost cucerite 36 de titluri mondiale, 26 europene și 141 balcanice. Față de o singură medalie de aur (călărie) și un loc III (rugbi) obținute înainte de 1944, la numai trei

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, raionul 30 Decembrie. Căsuța poștală 3507, Of. 33. Telefon 17.60.10 — Int. 1744. ABONAMENTE la toate oficiile poștale, la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. TARIF DE ABONAMENTE: 3 luni — 26 lei; 6 luni — 52 lei; un an — 104 lei. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. COPERTA: desen de Lucian POPA MACHETA: Vlad MUȘĂTESCU

legende și realități

de Adrian ANDRONIC

— Ce ți-a dat astăzi peștișorul de aur?
— Niște conserve de pește grozave, de la fabrica din Tulcea...

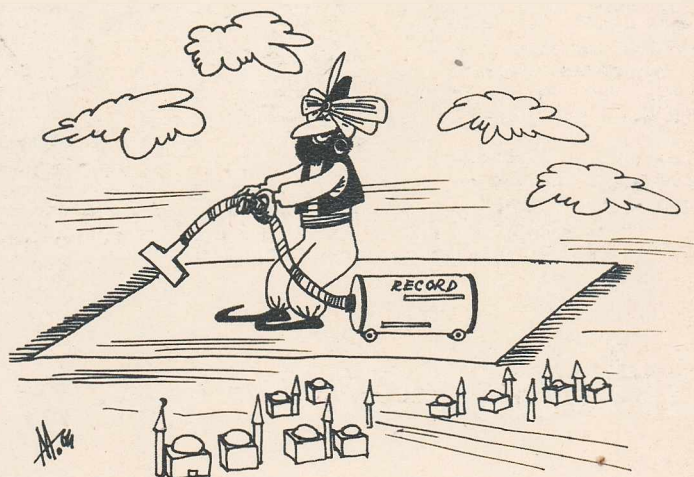
— Ești mușchetar, sînt mușchetar, rufele murdare se spală în familie...
— Imposibil... Încă n-a apărut mașina de spălat „Perla”!!!

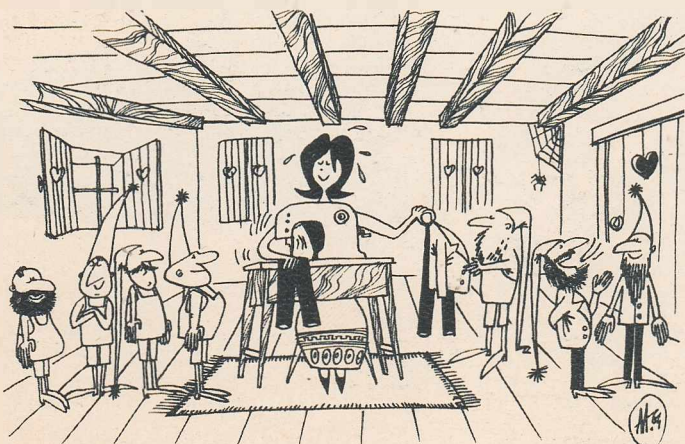
— Îți mulțumesc, măria ta, că-mi dai pe fiica ta de nevastă și jumătate din împărăție... Dar nu uita să adaugi la zestre și un frigider „Fram”!!!

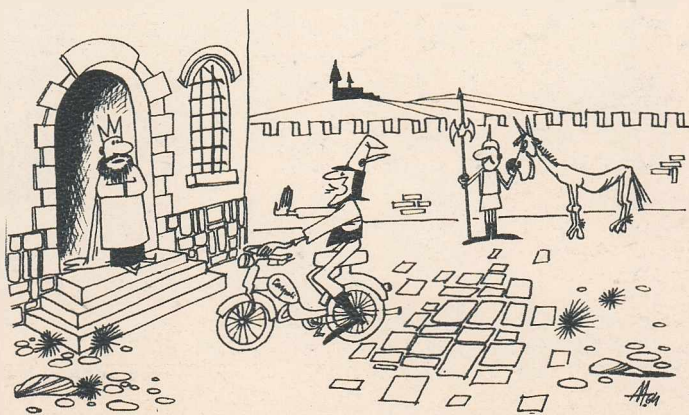
Ulise: Nu se mai prinde... Am tranzistor „Electronica”!!!

Fără cuvinte.

— Ia privește ce eleganți sîntem de cînd cu mașina asta de cusut „Ileana”!!!

— Mulțumesc, tată, nu mai îmi trebuie armăsarul tău năzdrăvan. Mi-am cumpărat motoretă „Carpați”!!!

